

Brüsszel, 2021.3.4.
COM(2021) 102 final

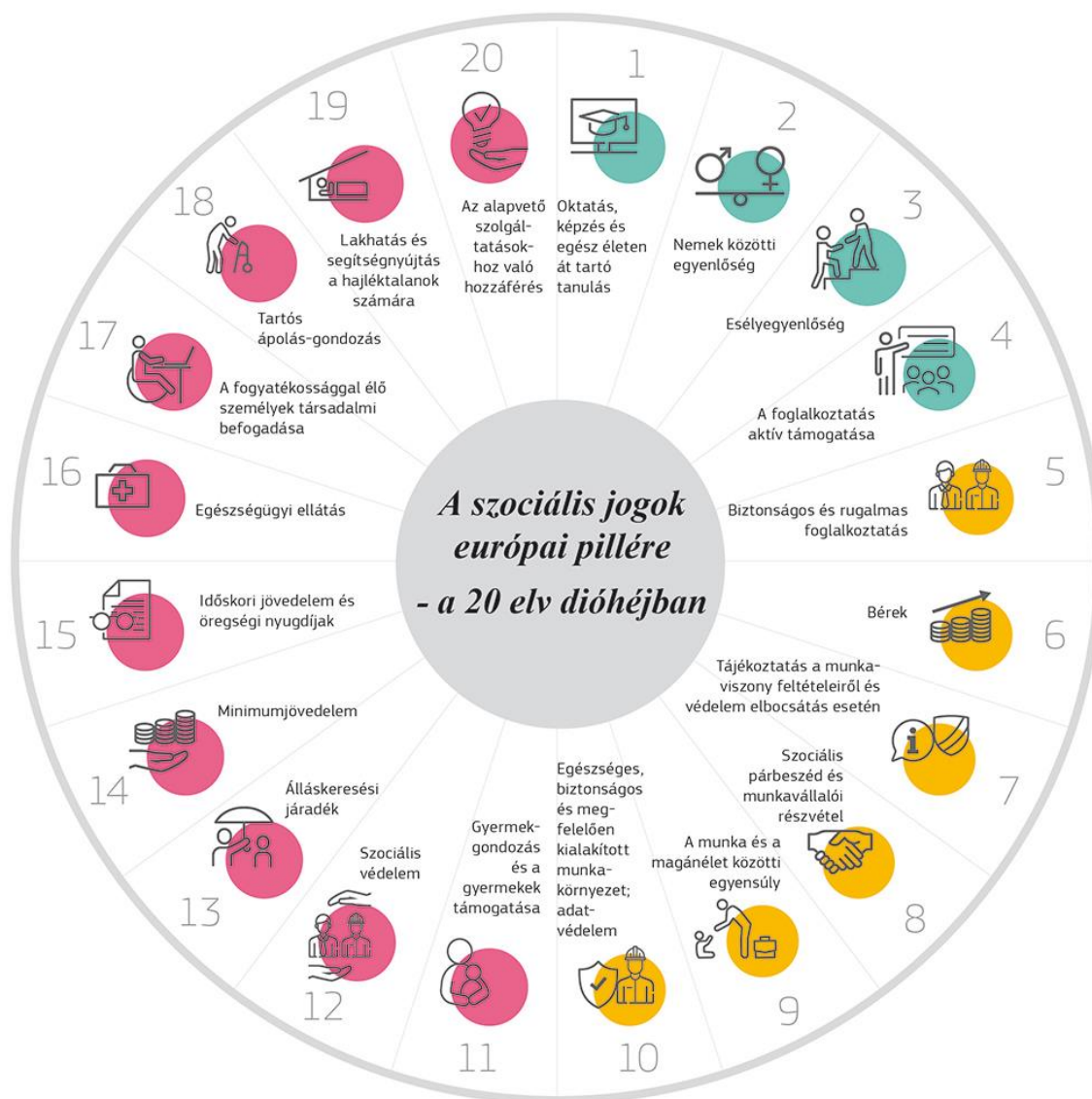
**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

Cselekvési terv a szociális jogok európai pillérének megvalósítására

{SWD(2021) 46 final}

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK
ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

Cselekvési terv a szociális jogok európai pillérének megvalósítására

A vilájárvány leküzdésével, a szükséges reformok előkészítésével, valamint a zöld és digitális kettős átállás felgyorsításával úgy vélem, elérkezett az idő a szociális szabálykönyv kiigazítására is. Egy olyan szabálykönyv szükséges, amely biztosítja a nemzedékek közötti szolidaritást. Egy olyan szabálykönyv, amely elismeri a munkavállalóikról gondoskodó vállalkozókat. Amely a munkahelyekre összpontosít és lehetőségeket teremt. Amely egyenlő alapokra helyezi a készségeket, az innovációt és a szociális védelmet.

Ursula von der Leyen elnök (az Európai Parlamentben 2021. január 20-án tartott beszéd)

A zöldebb, igazságosabb és befogadóbb jövő irányába ható változás rövid távú költségekkel és kihívásokkal jár. Ezért olyan fontos, hogy figyelemmel kísérjük a változást, és segítsük a közösségeket és az egyéneket abban, hogy alkalmazkodni tudjanak az új világhoz. Ez a szociális kérdésekre fokozott odafigyelést igényel. A szociális jogok európai pillérét uniós és tagállami szinten kell végrehajtani, kellően figyelembe véve a vonatkozó hatásköröket.

Európai Tanács, Az EU 2019–2024-es időszakra szóló új stratégiai menetrendje

Az Európai Parlament [...] hangsúlyozza, hogy a fenntartható, tisztességes és inkluzív szociális Európa felé történő előrelépéshez erős közös elkötelezettségre van szükség mind az ENSZ 2030-as menetrendjének előmozdítása, mind a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek és jogok végrehajtása és megvalósítása iránt;

Az Európai Parlament állásfoglalása a méltányos átállást szolgáló erős szociális Európáról (2020. december 17.)

1. ERŐS SZOCIÁLIS EURÓPA A MÉLTÁNYOS ÁTÁLLÁS ÉS HELYREÁLLÍTÁS ÉRDEKÉBEN

Az erős szociális Európa az emberekről és jólétükről szól. Európa a világ legegyenlőbb társadalmi, a legmagasabb szintű munkakörülmények és átfogó szociális védelem hazája. A versenyképes fenntarthatóság¹ áll Európa szociális piacgazdaságának középpontjában, olyan fenntartható és inkluzív növekedési modellre törekedve, amely a legjobbat nyújtja az emberek és a bolygó számára. Ezen az egyedülálló modellen nyugszik Európa társadalmi és gazdasági rezilienciája².

Az európaiak értékelik ezt az egyedülálló társadalmi és gazdasági modellt, és elvárják, hogy mindenki számára lehetőségeket teremtsen, nemre, faji vagy etnikai származásra, vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékosagra, életkorra vagy szexuális irányultságra való tekintet nélkül. Az Unió törekvése, hogy beteljesítse a közös jólét ígérését. Az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság által 2017-ben kihirdetett szociális jogok európai pillére ugyanerre tesz ígéretet.

Az éghajlatváltozás és a környezeti kihívások, a digitalizáció, a globalizáció és a demográfiai trendek gyors változásokat keltenek mindennapi életünkben. A Covid19 további drasztikus változásoknak tette ki Európát munkahelyeink, oktatásunk, gazdaságunkban, jóléti rendszereinkben és társadalmi életünk színterén. Az ehhez hasonló nagyságrendű átalakulások teszik próbára társadalmi szerkezetünket. Az európaiak jogszerűen továbbra is betartják a teljesítő szociális piacgazdaság ígérését, olyan munkahelyekkel, amelyek lehetővé teszik a tisztességes megélhetést és szükség esetén a védelmet. Tíz európaiból kilenc úgy véli, hogy a szociális Európa fontos számukra, és egyenlő esélyeket és munkaerő-piaci hozzáférést, valamint tisztességes munkakörülményeket és szociális védelmet kell kínálnia³. A „szociális szabálykönyv” fejlesztése és kiigazítása – az emberekért működő gazdaság előmozdítása és a társadalmi fejlődés elősegítése – Európa e változásokra adott válaszának középpontjában áll.

A Covid19-világjárványra adott határozott nemzeti és uniós szintű politikai válasz sikeresen behatárolta annak foglalkoztatási és társadalmi következményeit. Az egészségügyi vészhelyzetben a munkanélküliség visszaszorítására az európai szolidaritás erős egységgel és koordinációval nyújtott támogatást a tagállamoknak csökkentett munkaidős foglalkoztatási programok és hasonló munkahelymegtartó intézkedések bevezetéséhez. Ez hozzájárult a foglalkoztatás, a jövedelmek és a gazdaság fenntartásához.

Ugyanerre az egységre, koordinációra és szolidaritásra lesz szükség az elkövetkező években is, hogy el lehessen indulni egy olyan zöldebb és digitálisabb évtized felé, amelyben az európaiak boldogulhatnak. Noha változó mértékűek, az előttünk álló kihívások minden tagállamban hasonlóak. Olyan új „szociális szabálykönyvre” kell törekednünk, amely biztosítja a nemzedékek közötti szolidaritást és mindenki számára lehetőségeket teremt, jutalmazza a munkavállalóikról gondoskodó vállalkozókat, a

¹ A 2021. évi éves fenntartható növekedési stratégiában (COM(2020) 575 final) jelzetteknek megfelelően.

² COM(2020) 493 final, 2020. szeptember 9.

³ Az Eurobarométer 509. számú különfelmérése a szociális kérdésekről, 2021. március.

munkahelyekre összpontosít, és elősegíti a jobb élet- és munkakörülményeket, befektet a minőségi és befogadó oktatásba, képzésbe, készségekbe és innovációba, és mindenki számára megfelelő szociális védelmet biztosít. Fokoznunk kell a szociális jogokat és meg kell erősítenünk az európai szociális dimenziót az Unió valamennyi szakpolitikájában, a Szerződésekben rögzítettek szerint⁴. Ez biztosítani fogja, hogy a klímasemlegességre való áttérés, a digitalizáció és a demográfiai változás szociálisan méltányos és igazságos, az európai zöld megállapodás és a közelgő 2030-as digitális évtized pedig sikert hozzon minden európai számára.

A szociális jogok európai pillérének 20 alapelve mutatja az utat az erős szociális Európa felé, és megteremt új „szociális szabálykönyvünk” jövőképét. A pillér azt a húsz alapelvet és jogot juttatja kifejezésre, amelyek elengedhetetlenek a XXI. századi Európa munkaerőpiacainak és jóléti rendszereinek méltányos és zökkenőmentes működéséhez. Egyes elvek megerősítik az uniós vívmányokban már szereplő jogok egy részét; mások egyértelmű célokat tűznek a társadalmi, technológiai és gazdasági fejlődésből adódó kihívások kezelésének előttünk álló útjára.

A szociális jogok európai pillérének eredményes végrehajtása ma minden eddiginél fontosabb, és nagyban függ az elsősorban a foglalkoztatásért, a készségekért és a szociálpolitikáért felelős tagállamok elhatározásától és fellépésétől.

Az uniós szintű fellépések kiegészíthetik a nemzeti intézkedéseket és **ez a cselekvési terv a Bizottság hozzájárulása a szociális pillér alapelveinek végrehajtásához**, az európai vezetők⁵ és az Európai Parlament felhívásának megfelelően.

A cselekvési terv a mintegy egy éve indított nagyszabású konzultációra támaszkodik⁶, amelyre több mint 1 000 hozzászólás érkezett állampolgároktól, uniós intézményektől és szervektől, tagállamoktól, regionális és helyi hatóságoktól, szociális partnerektől és a civil társadalmi szervezetektől⁷. A cselekvési terv a szociális jogok európai pillérének göteborgi kihirdetése óta hozott számos intézkedésre építve számos olyan uniós fellépést határoz meg⁸, amelyek megtételére a Bizottság jelenlegi megbízatása alatt kötelezettséget vállal. Emellett három, 2030-ig elérendő olyan uniós szintű célt is meghatároz, amelyek a nemzeti szakpolitikák és reformok irányítását elő fogják segíteni.

A 2021. májusi portói szociális csúcstalálkozó alkalmat kínál majd arra, hogy mozgósítani lehessen az erőket a szociális pillér végrehajtása iránti elkötelezettség legmagasabb politikai szinten történő megújítása érdekében. Ez a cselekvési terv képezi a Bizottság hozzájárulását a portói szociális csúcstalálkozóhoz. A Bizottság felhívja a tagállamokat, a szociális partnereket és más érintett szereplőket – például a regionális és helyi hatóságokat, valamint a civil társadalmat –, hogy saját hatáskörükön belül csatlakozzanak a pillér végrehajtásának felgyorsítását szolgáló közös

⁴ Az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió működéséről szóló szerződés, 2016/2020-03-01, vö. a 3. és a 9. cikket.

⁵ Európai Tanács, 2019. június 20, az EU 2019–2024-es időszakra szóló új stratégiai menetrendje.

⁶ COM(2020) 14 final, 2020. január 14.

⁷ A konzultáció eredményeit az e közleményt kísérő szolgálati munkadokumentum (SWD (2021) 46) ismerteti.

⁸ Ezeket a tevékenységeket a kísérő szolgálati munkadokumentum (SWD (2021) 46) és e közlemény 1. melléklete ismerteti.

erőfeszítéshez, és gyorsan váltsák annak elveit valósággá. Annak érdekében, az erős szociális Európa továbbra is a világ mintaképe maradjon.

2. HÁROM UNIÓS CÉL A 2030-RA KITŰZÖTT CÉLOK MEGHATÁROZÁSÁHOZ

Az erős szociális Európa nemcsak polgáraink gazdasági és fizikai jólétének, hanem a versenyképes gazdaságnak is az alapját képezi. Ehhez kulcsfontosságú a képzett, innovatív munkaerő, amely képes a zöld és a digitális átállás formálására és az ahhoz való alkalmazkodásra.

Ahogy azonban Európa új évtizedet kezd, még mindig van tennivaló a foglalkoztatás, készségek és foglalkoztathatóság magas szintje, valamint a szilárd szociális védelmi rendszerek megvalósítása érdekében. 2020 decemberében 16 millió ember volt munkanélküli, és a fiatalok munkanélkülisége 17,8 %-os volt, ami az általános munkanélküliséget jóval meghaladja. A Covid19-járvány következtében elsőként az alacsony képzettségű, alacsony keresetű munkavállalókat és a kölcsönzött munkaerőt bocsátották el. A járvány a migránsok munkaerő-piaci részvételét szintén aránytalanul befolyásolta⁹. Bár a készségek elengedhetetlenek ahhoz, hogy az embereket felkészítsék az új zöld és digitális munkahelyekre, és segítenek megvédeni a munkavállalókat a munkanélküliségtől, a felnőttek kevesebb mint 40 %-a vesz részt minden évben bármilyen képzésben, és még mindig túl sok fiatal csak alacsony szintű készségekkel rendelkezik, vagy nem éri el a felső középfokú oktatás szintjét¹⁰. A nők – akik 2018-ban még mindig átlagosan 14 %-kal kerestek kevesebbet, mint a férfiak – továbbra is viselik a háztartási gondozási feladatok nagy részét, és küzdenek a munkaerőpiacra való belépésért és az ottmaradásért, ami a nyugdíjukra is kihat. A világjárvány előtt 91 millió ember volt kitéve a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának, a gyermekek 22,2 %-a pedig szegény háztartásokban élt. A becslések szerint Európa-szerte körülbelül 700 000 ember alszik az utcán egy adott éjszakán.

Mivel a munkanélküliség és az egyenlőtlenségek várhatóan növekedni fognak a világjárvány következtében, politikai erőfeszítéseinket a minőségi munkahelyek teremtésére, az új készségek felkutatására, valamint a szegénység és a kirekesztettség csökkentésére kell összpontosítanunk, ezért elengedhetetlen erőforrásaink oda irányítása, ahol azokra a legnagyobb szükség van.

A Bizottság három kiemelt uniós célt javasol elérni az évtized végéig a foglalkoztatás, a készségek és a szociális védelem területén, az ENSZ fenntartható fejlődési céljaival egybehangzóan¹¹. A pillér elveiben rögzített célokkal és a 2021–2027 közötti többéves pénzügyi keret (MFF)¹² és a NextGenerationEU¹³ pénzügyi

⁹ <http://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/what-is-the-impact-of-the-covid-19-pandemic-on-immigrants-and-their-children-e7cbb7de>

¹⁰ A PISA 2018 szerint minden ötödik európai fiatal még mindig nincs megfelelő olvasási, matematikai vagy természettudományos kompetenciák birtokában.

¹¹ ENSZ, 2015. október 21., A/RES/70/1 – Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development (Világunk átalakítása: a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend).

¹² https://ec.europa.eu/info/publications/adopted-mff-legal-acts_en

¹³ https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_en#nextgenerationeu

támogatásával együtt e célok irányítják közös erőfeszítéseinket egy erős szociális Európa felé, fenntartható hatást elérve. Kiegészítve az EU zöld és digitális átállásra vonatkozó merész politikai céljait, a szociális célok segítenek a szakpolitikai erőfeszítések eredmények elérésére összpontosításában, és fontos ösztönzőt jelentenek a tagállami reformok és a beruházások számára. Befolyásolni tudják a tagállamok és régiók politikai döntéseit, ideértve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében megvalósított nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveket is, a vonatkozó országspecifikus ajánlásokkal összhangban¹⁴, valamint a kohéziós politikai alapok 2021–2027 közötti programozásának összefüggésében. Ezenkívül lehetővé fogják tenni a pillér ambícióinak irányába tett előrelépés és politikai elkötelezettsége mérését és nyomon követését.

Noha a célok eléréséhez szükséges eszközök többsége tagállami hatáskörbe tartozik, az uniós célkitűzések 2030-ig húzódó közös ambíciót tükröznek, amelyhez ez a cselekvési terv jelentősen hozzájárul.

➤ **2030-ig a 20–64 éves népesség legalább 78 %-ának foglalkoztatottnak kell lennie.**

Mivel az EU-ban a foglalkoztatási ráta 2019-ben 73,1 % volt, az Európa 2020 stratégia szerinti 75 %-os foglalkoztatási célráta csaknem teljesült. Az EU minden erőfeszítése ellenére a Covid19-válság következtében 2020 harmadik negyedévére megtorpant a hatéves pozitív foglalkoztatási előrelépés, a férfiak esetében 78,3 %-os, a nőknél 66,6 %-os foglalkoztatási rátával. Az Unió 2030-ra új kiemelt cél kitűzésével erősíti meg egy összességében magas foglalkoztatási ráta melletti elkötelezettségét. Ezen általános cél elérése érdekében Európának a következőkre kell törekednie:

- 2019-hez viszonyítva **legalább a felére csökkenteni a nemek közötti foglalkoztatási különbséget**. Ez kiemelt fontosságú lesz a nemek közötti egyenlőség terén elért haladás és a teljes munkaképes korú népességre vonatkoztatott foglalkoztatási cél elérése szempontjából.
- **az intézményes koragyermekkorai nevelés és gondozás fokozása**, ezáltal hozzájárulva a szakmai és a magánélet jobb összeegyeztetéséhez, és támogatva a nők erősebb munkaerő-piaci részvételét.
- **a foglalkoztatásban, oktatásban vagy képzésben részt nem vevő (NEET) 15–29 éves fiatalok arányának 12,6 %-ról (2019) 9 %-ra csökkentése**, mégpedig foglalkoztatási kilátásaik javításával.

Annak biztosítása, hogy más alulreprezentált csoportok – pl. idősök, alacsony képzettségűek, fogyatékkal élő személyek, vidéki és távoli területeken élők, LMBTIQ-személyek, romák és a kirekesztés vagy megkülönböztetés által különösen veszélyeztetett egyéb etnikai vagy faji kisebbségek, valamint a migráns háttérrel rendelkezők – a lehető legnagyobb mértékben részt vegyenek a munkaerőpiacon, szintén hozzájárul a befogadóbb foglalkoztatás növekedéséhez. A gyors fellendülés érdekében ösztönözni kell a munkaerőpiacon való részvételre azokat, akiket az aktív munkakereséstől jelenleg valami visszatart.

¹⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2021. február 12-i (EU) 2021/241 rendelete.

Mivel az idősödés és a politikai reformok miatt az egész EU-ban meghosszabbodik a munkával töltött életszakasz, indokolt megvizsgálni a „munkaképes korú népesség” jelenlegi, 20–64 év közöttiekre fedő statisztikai fogalmát. E cselekvési terv felülvizsgálata alkalmával a Bizottság a tagállamokkal együttműködve elemző és statisztikai munkát végez a jelenlegi mutató kiigazítása érdekében.

➤ **A felnőttek legalább 60 %-ának évente részt kell vennie képzésen**

A fellendülés és a kettős átállás összefüggésében elengedhetetlen a felnőttek képzésben való részvételének 60 %-ra való növelése a foglalkoztathatóság javítása, az innováció fellendítése, a társadalmi igazságosság biztosítása és a digitális készségek hiányának megszüntetése érdekében. 2016-ig azonban a felnőttek csupán 37 %-a vett részt évente tanulási tevékenységekben. Az alacsony képzettségű felnőtteknél ez az arány csak 18 %-ot ért el. A siker kulcsfontosságú tényezője az alap- és transzverzális készségek terén erős alapok biztosítása az iskolai oktatásban és képzésben – különösen a hátrányos helyzetű csoportok körében –, hogy a felnőttek későbbi életszakaszban részt tudjanak venni tovább- és átképzésben. 2019-ben a fiatalok 10,2 %-a hagyta el az oktatást és a képzést legfeljebb alsó középfokú végzettséggel, és oktatási és képzési tevékenységekben többé nem vett részt. Ezek a számadatok a jelenlegi válság következtében rosszabbodhatnak. Ezért erősíteni kell az erőfeszítéseket a felnőttek képzésben való részvételének növelése és az iskolai oktatásban és képzésben elért eredmények javítása érdekében. Pontosabban:

- **a 16–74 évesek legalább 80 %-ának kell rendelkeznie alapvető digitális készségekkel**, ami a digitálisan átalakult Európában a munkaerő-piaci és társadalmi befogadás és a részvétel előfeltétele.
- **tovább kell csökkenteni a korai iskolaelhagyást** és növelni kell a felső középfokú oktatásban való részvételt.

Ezek a célok az **európai készségfejlesztési menetrendben**¹⁵, a **szakképzésről szóló tanácsi ajánlásban**¹⁶, valamint az **Európai Oktatási Térségről szóló tanácsi állásfoglalásban**¹⁷ meghatározottakra épülnek.

➤ **A szegénység vagy társadalmi kirekesztés veszélyének kitett emberek számát 2030-ig legalább 15 millióval csökkenteni kell**

Az Unióban a szegénység és a társadalmi kirekesztés az elmúlt évtizedben csökkent. 2019-ben az EU-ban mintegy 91 millió ember (ebből 17,9 millió 0–17 éves gyermek) volt kitéve a szegénység vagy a társadalmi kirekesztés veszélyének, közel 12 millióval kevesebb, mint 2008-ban, és körülbelül 17 millióval kevesebb, mint a 2012-es csúcstértek. Ennek ellenére az Európa 2020 ambiciózus, 20 milliós csökkentési célkitűzése nem teljesült. A Covid19-világjárvány várhatóan súlyosbítja a helyzetet, ami rövid távon a pénzügyi bizonytalanság, szegénység és jövedelmi egyenlőtlenségek

¹⁵ COM(2020) 274 final, 2020. július 1.

¹⁶ A 2020. november 24-i C 417/01 tanácsi ajánlás.

¹⁷ A 2021. február 22-i 2021/C 66/01 tanácsi ajánlás.

magasabb szintjét eredményezi. A szegénységből vagy a társadalmi kirekesztettségből való kiemelendő 15 millió ember közül **szükségszerűen legalább 5 millió a gyermekek száma**. A gyermekekre összpontosítás nemcsak új lehetőségekhez nyit számukra utat, hanem hozzájárulhat a szegénység generációk közötti körforgásának megszakításához is, megakadályozva, hogy a szegénység vagy a társadalmi kirekesztés veszélyének kitett felnőttek legyenek, és ezáltal hosszú távú szisztémás hatásokat eredményez.

Ez a három 2030-as célkitűzés egyszerre tekinthető ambiciózusnak és reálisnak. Noha a világjárványhoz kapcsolódó bizonytalansági szint, valamint annak társadalmainkra és gazdaságainkra gyakorolt következményei nem teszik lehetővé az elkövetkező években várható folyamatok teljes előrejelzését, a javasolt célok tükrözik a legfrissebb gazdasági előrejelzéseket, a Covid19-válság legfrissebb rendelkezésre álló adatokkal megjeleníthető hatását és a korábbi tapasztalatokat (nevezetesen a pénzügyi válságot követő fejleményeket)¹⁸.

Törekedni kell ezek elérésére, hogy Európa megőrizze vezető szerepét az emberek jólétének előmozdítása terén. Annak ellenére, hogy az előrehaladás a 2030-ig terjedő időszakban és az egyes tagállamokban is valószínűleg változó, elérésük megvalósulhat, ha az egyes országok kiinduló helyzetét figyelembe véve minden tagállam egyesíti erőfeszítéseit és megteszi a lépéseket e célok felfelé irányuló konvergencia és jólét elősegítése érdekében történő teljesítésére. **A Bizottság felkéri az Európai Tanácsot, hogy hagyja jóvá ezt a három célt. Felhívja a tagállamokat, hogy e közös törekvéshez való hozzájárulásként határozzák meg saját nemzeti céljaikat.**

Ezeket az új célokat a szociális eredménytábla felülvizsgálata támogatni fogja. A felülvizsgált eredménytábla nyomon fogja követni a tagállami tendenciákat és teljesítményeket, lehetővé téve a Bizottság számára, hogy az európai szemeszterrel összefüggésben a jól megalapozott politikai koordinációs keret részeként figyelemmel kísérje a szociális pillér elveinek végrehajtása terén elért előrehaladást.

3. A SZOCIÁLIS PILLÉR ALAPELVEINEK MEGVALÓSÍTÁSA

A szociális pillér 2017. évi göteborgi csúcstalálkozón történő meghirdetése óta már jelentős intézkedéseket fogadtak el¹⁹ uniós, nemzeti, regionális vagy helyi szinten, uniós alapok támogatásával, technikai támogatással és az európai szemeszter folyamatán keresztül útmutatással, valamint az EU szociális dimenziójának megerősítésére irányuló ajánlásokkal²⁰. Elérkezett az idő a szociális pillér alapelveinek teljes körű végrehajtása érdekében összehangolt erőfeszítések megtételére a kormányzat minden szintje, a szociális partnerek és más szereplők bevonásával. A következő szakaszok azokra a területekre összpontosítanak, amelyeken további figyelmet igényelnek, nem csak a fellendülés aktuális összefüggésében, hanem hosszabb távon is, annak érdekében, hogy 2030-ig erősebb szociális Európát lehessen kiépíteni minden európai javára.

¹⁸ Írja be az előrejelzések részleteit, az áttekintést lásd a közleményt kísérő szolgálati munkadokumentumban (SWD (2021) 46).

¹⁹ <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=20980&langId=en>

²⁰ Áttekintésért lásd az e közleményt kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentumot (SWD(2021) 46) és a közlemény 1. mellékletét.

3.1 TÖBB ÉS JOBB MUNKAHELY

Munkalehetőségek teremtése a reálgazdaságban

Napjainkban a munkahelyek megőrzése és új munkahelyek teremtése az EU egyik prioritása. A minőségi munkahely a jövedelem, a rendeltetés és a kiteljesedés kulcsfontosságú forrása, és elengedhetetlen a társadalmi befogadáshoz és a társadalomban való aktív részvételhez. 2014 és 2019 között több mint 14,5 millió munkahely jött létre az uniós gazdaságban. A koronavírus-válság azonban megállította ezt a tendenciát, és sok európai élte meg megélhetése és foglalkoztatási kilátásai veszélybe kerülését.

A válságra adott azonnali válasz során az EU és a nemzeti intézkedések a negatív hatást jórészt képesek voltak csillapítani. A csökkentett munkaidős foglalkoztatási programok eredményesen megőrizték a foglalkoztatást a világjárvány kapcsán, és szükség esetén érvényben kell maradniuk. A szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatokat mérséklő ideiglenes támogatást nyújtó európai eszköz (SURE)²¹ a Bizottság politikai iránymutatásainak részét képezi, és eszközként szolgál polgáraink külső sokkhatások elleni védelméhez. Kölcsönöket nyújt csökkentett munkaidős foglalkoztatási programok és hasonló intézkedések finanszírozásához, különösen az önfoglalkoztatók számára. Az EU első alkalommal bocsátott ki uniós szociális kötvényeket ezeknek a hiteleknek a finanszírozására, hozzájárulva az európai szociális finanszírozás fejlesztéséhez is. Az eszköz keretében 2020 végéig összesen 90,3 milliárd EUR pénzügyi támogatást hagytak jóvá 18 tagállam megsegítésére. 2021 február elejéig 15 uniós ország mintegy 53,5 milliárd EUR-t kapott a SURE keretében, és még további összegek várhatóak. Az elkövetkező években gondosan értékelni fogjuk a SURE sikeres tapasztalatait.

Mégis, amint Európa a válságkezelésről tovább lép a helyreállításra, több előremutató támogatás szükséges a minőségi munkahelyteremtés és a foglalkoztatás támogatására a 2030-ig tartó 78 %-os foglalkoztatási cél felé történő fenntartható út kiépítése érdekében. A világjárvány miatt számos ágazat valószínűleg nem fog egy ideig teljes mértékben talpra állni, és sok vállalat pénzügyi nehézségekkel fog kikerülni ebből a válságból. A teljes mértékben működő egységes piac visszaállítása és előmozdítása elengedhetetlen a gazdasági ökoszisztémákban a fellendülés támogatásához és a munkahelyteremtési potenciál maximalizálásához. Ebben az összefüggésben stratégiai megközelítésre van szükség ahhoz, hogy fokozatosan át lehessen térni a szükséghelyzeti intézkedésekről olyan intézkedésekre, amelyek hozzájárulhatnak a helyreállításhoz. Az emberekbe történő beruházás elengedhetetlen a zöld és digitális ágazatba való pályamódosítás elősegítéséhez, valamint a világjárvány által leginkább érintett ágazatok szerkezetátalakításának támogatásához. Az új szakpolitikai megoldásoknak magukban kell foglalniuk az aktív munkaerő-piaci politikák koherens rendszerét, beleértve az ideiglenes munkaerő-felvételt és a pályamódosítást ösztönző

²¹ A Tanács (EU) 2020/672 rendelete (2020. május 19.).

intézkedéseket, a készségfejlesztési politikákat és a fejlettebb foglalkoztatási szolgálatokat, teljes mértékben kihasználva a rendelkezésre álló uniós forrásokat. Az intézkedések közé tartozhat például a tanulószerveződéses gyakorlati képzések és a vállalkozói készség támogatása, vagy a munkanélküliség veszélyének kitett munkavállalók támogatását célzó újrafoglalkoztatási tervek. A feltörekvő ágazatokban szükséges készségekbe való beruházást prioritásként kell kezelni annak érdekében, hogy valódi foglalkoztatási kilátásokat lehessen biztosítani az elbocsátás veszélyének kitett vagy már munkanélküli munkavállalók számára. **A Covid19-válságot követően a tagállamok munkahelyteremtő fellendülésének támogatása érdekében a Bizottság a cselekvési tervvel együtt előterjeszti a foglalkoztatás hatékony aktív támogatásáról szóló bizottsági ajánlást (EASE)²², amely iránymutatást nyújt a munkahelyteremtés és a bővülő ágazatokba – különösen a digitális és zöld ágazatokba – történő pályamódosítás előmozdítása érdekében rendelkezésre álló szakpolitikai intézkedések és finanszírozás kombinációjáról.**

Ebben a változási folyamatban a foglalkoztatási szolgálatokkal való együttműködés és a szociális partnerek közötti párbeszéd alapvetően elősegíti a társadalmilag felelős szerkezetátalakítást²³. A szociális párbeszéd, a tájékoztatás, a munkavállalók és különböző szintű (beleértve a vállalati és az ágazati szintet is) képviselők részvétele fontos szerepet tölt be a gazdasági átállás alakításában és a munkahelyi innováció előmozdításában, különös tekintettel a folyamatban lévő kettős átállásra és a munkaerőpiaci változásokra. Uniós szinten a munkavállalók nemzeti és transznacionális szinten²⁴ egyaránt történő tájékoztatásáról és a velük folytatott konzultációról szóló irányelvek átfogó kerete szabályokat állapít meg jogaiknak a szerkezetátalakítási folyamatok során való védelme érdekében. A nemzeti hatóságoknak és a szociális partnereknek be kell tartaniuk ezeket a szabályokat. Az említett irányelvek végrehajtásának és érvényre juttatásának javítása érdekében konkrét módokat lehetne előírni. Az állami foglalkoztatási szolgálatok korszerűsítésére irányuló beruházások – többek között a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és a Kohéziós Alap keretében támogatható intézkedések révén – bővíthetik az állami foglalkoztatási szolgálatok azon képességét, hogy a világjárványt követően megbirkózzanak a nagyobb munkanélküliséggel, és támogassák a munkavállalók ágazatok közötti növekvő áramlását.

Különös figyelmet kell fordítani a fiatalokra és az alacsony képzettségűekre, akik jobban ki vannak téve a munkaerőpiac ingadozásainak. További támogatásra van szükségük, mivel: sokan a járvány által leginkább érintett ágazatokban, mint például az idegenforgalomban dolgoztak; másoknak tanulmányaik befejezése után kevesebb lehetőségük volt a munkaerőpiacra való első belépésre; megint másoknak pedig meg kellett szakítaniuk tanulmányaikat vagy képzésüket, és nem tudták a tervezett módon megszerezni képesítéseiket. A megerősített ifjúsági garancia²⁵ iránymutatást nyújt a stabil munkaerőpiaci integrációhoz, különös tekintettel a minőségi foglalkoztatásra. Ezt a NextGenerationEU és a többéves pénzügyi keret fogja támogatni, elsősorban az

²² C(2021) 1372, 2021. március 4.

²³ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=782&langId=en>

²⁴ A 98/59/EK irányelv, a 2001/23/EK, a 2002/14/EK, a 2009/38/EK és a 2001/86/EK irányelv.

²⁵ A 2020. október 30-i C 372/01 tanácsi ajánlás.

Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) révén, a támogatható intézkedésekre a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből nyújtott támogatással. A Bizottság ismételten felhívja a tagállamokat, hogy legalább 22 milliárd EUR összeget fordítsanak a fiatalok foglalkoztatásának támogatására²⁶. A szakmai gyakorlatok lehetővé teszik gyakorlati és első kézből származó tapasztalatok szerzését. Hasznos segítséget nyújtanak a fiatalok számára a munkaerőpiachoz való hozzáféréshez. Ezt a célt azonban csak akkor lehet elérni, ha a szakmai gyakorlatok jó minőségűek és tisztességes munkakörülményeket alkalmaznak.

A foglalkoztatás és a munkavállalók támogatása nem járhat sikerrel a vállalatoknak és a vállalkozóknak nyújtott támogatás nélkül. A virágzó ipar továbbra is központi szerepet játszik Európa jövőbeli jólétében és az új munkahelyek kulcsfontosságú forrása. Az európai ipar mintegy 35 millió embert foglalkoztat, és még több millió munkahely kapcsolódik hozzá. A Bizottság a 2020 márciusában elindított új ipari stratégiájával²⁷ és a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terve²⁸ megalapozta az innovatív és versenyképes ipari ökoszisztémákat serkentő iparpolitikát. Törekvéseink nem változtak, és fel kell gyorsítanunk a helyreállítást. A stratégiát aktualizálni fogják annak érdekében, hogy Európa versenyképességét és rezilienciáját továbbra is biztosítani lehessen annak érdekében, hogy az ipar ösztönözhesse a zöld és digitális átalakulást.

A kis- és középvállalkozások (kkv-k) szintén kulcsszerepet játszanak a munkahelyteremtő helyreállításban²⁹. Közvetlenül a világjárvány előtt a legalább 10 munkavállalót foglalkoztató kkv-k 50 %-a növelte foglalkoztatását az előző három évben, és a kkv-k 44 %-a tervezte munkavállalói létszámának növelését. Az innovációban részt vevők nagyobb valószínűséggel növelték foglalkoztatásukat, mint azok, akik nem. A kkv-k által dominált szolgáltatási szektor önmagában az EU bruttó hazai termékének (GDP) és foglalkoztatásának mintegy 70 %-át adja, létrehozva az új munkahelyek többségét. Jó példa erre az egészségügyi és szociális ellátási ágazat, amelynek növekedési potenciálja a becslések szerint a következő 10 évben 8 millió új munkahely lesz. A nők felülreprezentáltak a formális és informális (és nem fizetett) ápolást-gondozást nyújtó munkaerőnek e részében. A világjárvány különösen súlyosan érintette a kisvállalkozásokat és az önfoglalkoztatókat, akik komoly nehézségekkel szembesültek a fennmaradás terén. A kkv-k és a vállalkozói szellem – többek között a női vállalkozók – fokozott támogatása ezért rendkívül fontos ahhoz, hogy segítsük őket tevékenységeik újjáépítésében, és az innovatív induló vállalkozások uniós helyreállítás során történő felvirágoztatásában.

Új lehetőségek gyökereznek a szociális gazdaságban is, amely úgy teremt munkahelyeket, hogy közben számos ágazatban, gyakran társadalmi innováció révén kezeli a legfontosabb társadalmi kihívásokat. A tagállamok szociális gazdaságában a fizetett foglalkoztatás a teljes munkaerő kevesebb mint 1-10 %-át teszi ki, ami jelentős kiaknázatlan gazdasági potenciált jelez.

²⁶ COM(2020) 276 final, 2020. július 1.

²⁷ COM(2020) 102 final, 2020. március 10.

²⁸ COM(2020) 98 final, 2020. március 11.

²⁹ COM(2020) 103 final, 2020. március 10.

A Bizottság:

- 2022-ben felülvizsgálja a **szakmai gyakorlatok minőségi keretrendszeréről** szóló tanácsi ajánlást, különösen a munkakörülményeket illetően.
- 2021 második negyedévében **naprakésszé kell tenni az új európai iparstratégiát**, az iparstratégia 2020. évi végrehajtására és a Covid19-világjárvány tanulságaira építve.
- 2021 negyedik negyedévében elfogadja a **szociális gazdaságról szóló cselekvési tervet**, és kiaknázza a szociális gazdaságban rejlő lehetőségeket minőségi munkahelyek teremtése, és a méltányos, fenntartható és inkluzív növekedéshez való hozzájárulás érdekében.
- Értékeli a **szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatokat mérséklő ideiglenes támogatást nyújtó európai eszköz (SURE) létrehozásának tapasztalatait**.

A Bizottság szorgalmazza, hogy:

- a tagállamok a Covid19-válságot követően dolgozzanak ki és hajtsanak végre olyan koherens intézkedéscsomagokat, amelyek előmozdítják a **hatékony aktív foglalkoztatástámogatást (EASE)**, teljes mértékben kihasználva az e célra rendelkezésre álló uniós forrásokat.
- a tagállamok hajtsák végre a megerősített **ifjúsági garanciát**, különös tekintettel a stabil munkaerő-piaci integrációt támogató minőségi ajánlatokra, uniós pénzügyi támogatás felhasználásával.
- a nemzeti hatóságok és a szociális partnerek az uniós szabályok által előírtaknak megfelelően biztosítsák a **munkavállalók tájékoztatását és a velük folytatott konzultációt a szerkezetátalakítási folyamatok során**, valamint a munkahelyi innováció előmozdítása érdekében **mozdítsák elő a munkavállalók vállalati szintű részvételét**.
- a nemzeti, regionális és helyi hatóságok támogassák a vállalkozói készséget, ideértve a női vállalkozókat is, és járuljanak hozzá a kkv-k digitalizációját, fenntarthatóságát és rezilienciáját támogató környezet megteremtéséhez.
- a nemzeti, regionális és helyi hatóságok, valamint az ipar, többek között a kkv-k, a szociális partnerek és a kutatók járuljanak hozzá a Bizottság **ipari ökoszisztémákkal** kapcsolatos munkájához, különös tekintettel a határokon átnyúló és az ökoszisztémák közötti együttműködésre, többek között az Ipari Fórumon³⁰ keresztül.

A munkaügyi normák hozzáigazítása a munka jövőjéhez

Az EU-ban a munkakörülmények a világon a legjobbak közé tartoznak. Az uniós jog meghatározza a minimumkövetelményeket a munkakörülményekre, a munkaidőre, a munkahelyi egészségre és biztonságra, valamint a személyekkel szemben nemre, etnikai vagy faji hovatartozásra, fogyatékosságra, vallásra vagy meggyőződésre, korra vagy szexuális irányultságra való tekintet nélkül egyenlő bánásmódra vonatkozóan. Garantálja

³⁰ https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/dialogue-expert-advice_en

továbbá az utazó munkavállalók és az állampolgárok közötti egyenlő bánásmódot a foglalkoztatáshoz, a munkafeltételekhez és minden egyéb szociális és adókedvezményhez való hozzáférés tekintetében. A munka világa azonban állandó változásban van, különösen a digitalizáció miatt. Új munkaszervezési formák és munkaviszonyok jelennek meg, amelyek új lehetőségeket és kihívásokat hoznak. A teljes foglalkoztatottság eléréséhez nemcsak a munkaerő-piaci részvétel jelentős növelésére lesz szükség, hanem a minőségi munkahelyeket alátámasztó megfelelő munkakörülményekre is, ami a munkáltatók alapvető felelőssége. Az adóztatást a munkaerőről más, a foglalkoztatást jobban támogató forrásokra kell áthelyezni, összhangban az éghajlat-politikai és környezetvédelmi célkitűzésekkel, egyidejűleg meg kell óvni a megfelelő szociális védelemre szolgáló bevételeket.

Az első kezelendő kihívás a dolgozói szegénység és az egyenlőtlenség. Az uniós munkaerőpiacok az alacsony bérezésű és alacsony képzettséget igénylő foglalkozások növekvő arányával, valamint egyes országokban a kollektív tárgyalások hagyományos struktúráinak felbomlásával szembesülnek. E tendenciák figyelemmel kísérése érdekében az Eurofound továbbra is bizonyítékokat szolgáltat az Unión belüli ipari kapcsolatok és bérek alakulásáról, a megélhetést biztosító bérekre és az önfoglalkoztatók javadalmazására is kiterjedően.

Annak biztosítása, hogy a munkahelyek megfelelő bért fizessenek, elengedhetetlen a munkavállalók és családjaik megfelelő munka- és életkörülményeinek biztosításához, valamint a méltányos és reziliens gazdaságok kiépítéséhez és az inkluzív növekedés támogatásához. A Bizottság 2020 októberében – a nemzeti hagyományok és a szociális partnerek autonómiájának teljes körű tiszteletben tartása mellett – előterjesztette a megfelelő minimálbérekről szóló irányelvre irányuló javaslatot³¹ annak érdekében, hogy Unió-szerte biztosítsa a minimumnormákat a megfelelő minimálbérekre vonatkozóan, a kollektív tárgyalások egyidejű támogatása mellett.

Egy másik fontos kialakuló tendencia a hagyományos határvonalak elmosódása a munkavállalók és az önfoglalkoztatók között, valamint az egyre növekvő heterogenitás az önfoglalkoztató vállalkozók körében. Példa erre a platformokon keresztül dolgozó és bizonytalan körülmények között működő, kiszolgáltatott önfoglalkoztató vállalkozók megjelenése. A világjárvány rávilágított erre a kézbesítő munkavállalók esetében, különös tekintettel a szociális védelemhez való hozzáférésükre, valamint az egészségügyi és biztonsági kockázataikra. A Bizottság ezért különösen a platformokon keresztül dolgozók munkakörülményeiről gyűjt adatokat. Az EUMSZ 154. cikkével összhangban a Bizottság 2021 februárjában konzultációt indított a szociális partnerekkel az uniós fellépés lehetséges irányáról³². 2020 júniusában a Bizottság egyben kezdeményezést indított³³ annak biztosítása érdekében, hogy az uniós versenyjog ne akadályozza a munkakörülmények kollektív szerződések révén történő javítását a rászoruló önfoglalkoztatók számára.

³¹ COM(2020) 682, 2020. október 28.

³² C(2021) 1127 final, 2021. február 24.

³³ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_20_1237 és https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/mex_21_23

A munkahelyek felgyorsult digitalizációja előtérbe helyezi a felügyelettel, az adatok felhasználásával és az algoritmikus irányítási eszközök alkalmazásával kapcsolatos kérdéseket is. A mesterséges intelligencián alapuló rendszereket gyakran alkalmazzák a munkaerő-felvétel irányítására, a munkateher nyomon követésére, a javadalmazási arányok meghatározására, életpálya-irányításra vagy folyamathatékonyság növelésére, valamint a veszélyes feladatok ellátása során. Az algoritmikus döntéshozatal kihívásainak – különösen az elfogult döntések, a megkülönböztetés és az átláthatósági hiányosságok – kezelése javíthatja a mesterséges intelligencián alapuló rendszerekbe vetett bizalmat, előmozdíthatja azok elterjedését és az alapjogok védelmét.

A világjárvány miatt sokak számára a távmunka kötelezővé vált, és valószínűleg hosszú távon is általános marad. Az üzletmenet folytonossága szempontjából döntő fontosságú a bárhol és bármikor történő munkavégzés képessége. A távmunka lehetőséget kínál a munka és a magánélet közötti egyensúly esetében a szinergiákra és hatékonyságra: az utazás és fáradtság csökkenése, valamint a szakmai és magánélet rugalmasabb szervezése termelékenységnövekedéshez és pozitív zöld hatáshoz vezethet. Ugyanakkor az általános távmunka szükségessé teszi például a szerződéses munkaidő határai, valamint a munka és a magánélet közötti egyensúly vizsgálatát.

Mindkét fejlemény – a digitalizáció és a távmunka – indokolja a széles körű szakpolitikai vitát valamennyi érdekelttel, különösen a szociális partnerekkel. 2020 júniusában a különböző gazdasági ágazatokat képviselő szociális partnerek önálló keretmegállapodást írtak alá a digitalizációról, amely tartalmaz egy szakaszt a csatlakozás és a lecsatlakozás módozatairól³⁴. 2021. január 21-én az Európai Parlament állásfoglalást fogadott el a lecsatlakozáshoz való jogról szóló, saját kezdeményezésű jogalkotási jelentés alapján³⁵. Az állásfoglalás felhívja a Bizottságot, hogy terjesszen elő irányelvjavaslatot a minimumszabályokról és feltételekről annak biztosítása érdekében, hogy a munkavállalók gyakorolhassák a lecsatlakozáshoz való jogukat. Az állásfoglalás kiemeli azt is, hogy a szociális partnerek szerepe alapvető a lecsatlakozáshoz való jogra vonatkozó intézkedések azonosításában és végrehajtásában, valamint abban, hogy megtalálják a megfelelő egyensúlyt a digitalizáció által a munkahely számára kínált lehetőségek kihasználása és az általuk jelentett kihívások kezelése között. Ennek érdekében a Parlament állásfoglalása első lépésként azt ajánlja, hogy a szociális partnerek három éven belül hozzanak végrehajtási intézkedéseket.

Ahogy az a Bizottság politikai iránymutatásában is szerepel, a Bizottság elkötelezett amellett, hogy az EUMSZ 225. cikke alapján jogalkotási aktussal válaszoljon az Európai Parlament saját kezdeményezésű állásfoglalásaira, teljes mértékben tiszteletben tartva az arányosság, a szubszidiaritás és a minőségi jogalkotás elvét. A lecsatlakozáshoz való joggal kapcsolatos jogalkotási aktusokra irányuló bizottsági javaslatokról az EUMSZ 154. cikke értelmében konzultálni kell az uniós szociális partnerekkel, amelyek dönthetnek úgy, hogy megállapodás útján járnak el.

³⁴ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=521&langId=en&agreementId=5665>

³⁵ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0021_EN.pdf

A Bizottság felkéri a szociális partnereket, hogy keressenek általánosan elfogadott megoldásokat a távmunka, a digitalizáció és a lecsatlakozáshoz való jog jelentette kihívások kezelésére. A Bizottság értékelné fogja a lecsatlakozáshoz való joggal kapcsolatos meglévő gyakorlatokat és szabályokat, és proaktívan támogatni fogja a szociális partnereket törekvéseik során, a megbeszélések és a bevált módszerek azonosításának elősegítése révén. A munkaidőről szóló irányelv³⁶ jövőbeli végrehajtási jelentése lehetőséget nyújt majd a távmunka munkaidőre gyakorolt hatásainak továbbgondolására is.

A Bizottság:

- 2021 negyedik negyedévében, a szociális partnerekkel folytatott konzultációt követően nyújtson be **jogalkotási javaslatot a platform-munkavállalók munkakörülményeiről**.
- 2021 negyedik negyedévében terjesszen be kezdeményezést annak biztosítása érdekében, hogy az **uniós versenyjog** ne akadályozza (néhány) önfoglalkoztató kollektív szerződését.
- A mesterséges intelligenciáról szóló fehér könyv nyomán 2021 második negyedévében tegyen javaslatot **a mesterséges intelligenciáról szóló uniós rendeletre**, a mesterséges intelligencia megbízható használatának az uniós gazdaságban – többek között a munkahelyeken a munkavégzés minden formája tekintetében – való elterjesztése érdekében.
- 2022-ben nyújtson be jelentést a munkaidőről szóló irányelv végrehajtásáról.
- Biztosítsa az Európai Parlament lecsatlakozáshoz való jogról szóló, a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó állásfoglalásának megfelelő nyomon követését.

A Bizottság szorgalmazza, hogy:

- a szociális partnerek kövessék nyomon **a digitalizációról szóló önálló keretmegállapodásukat**, különösen a csatlakozás és a lecsatlakozás módozatait illetően, és vizsgálják meg a következőket: 1) a tisztességes távmunkát biztosító intézkedések és 2) az annak biztosítását szolgáló intézkedések, hogy minden munkavállaló ténylegesen élhessen a lecsatlakozás jogával.

Munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi előírások a munka új világában

A munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi normák javítása nemcsak a munkavállalók biztonságának és egészségének védelméhez elengedhetetlen, hanem a munka termelékenysége, a foglalkoztatás és a gazdaság egésze szempontjából is előnyös. A munkával összefüggő balesetek és megbetegedések a becslések szerint évente a GDP mintegy 3,3 %-ának megfelelő veszteséget okoznak az EU-ban. Az elmúlt évtizedben az európai munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi szakpolitikai keret és szabályok hozzájárultak a munkakörülmények jelentős javulásához. A halálos balesetek előfordulási aránya közel 30 %-kal csökkent.

³⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2003. november 18-i 2003/88/EK irányelve.

A gyors technológiai és társadalmi változások miatt szükség van az uniós munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi stratégiai keret aktualizálására. A világjárvány rámutatott, hogy a megfelelő egészségügyi és biztonsági intézkedések elengedhetetlenek. A digitalizáció felgyorsulása átalakítja magát a munkakörnyezet fogalmát, a végzett munka jellegét és tartalmát, a munkaidő-beosztást és a munkahelyi kapcsolatokat. Ebben az összefüggésben a pszichoszociális és szervezeti kockázati tényezők növelhetik a munkával kapcsolatos stresszt, a mentális egészségzavarokat, valamint az ergonómiai és biztonsági kockázatokat. Ez különösen nagy kihívás a mikrovállalkozások és a kkv-k számára.

Az egészséges és biztonságos munkakörnyezet biztosítása ezért elengedhetetlen a munkavállalók védelméhez, a termelékenység fenntartásához és a fenntartható gazdasági fellendüléshez. Az új uniós munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi stratégiai keret meghatározza a tagállamok, a szociális partnerek és más érdekelt felek összehangolt fellépésének alapelveit és célkitűzéseit a munkavállalók egészségének és biztonságának javítása érdekében.

A Bizottság:

- 2021 második negyedévében beterjeszti a **2021-27-re szóló új munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi stratégiai keretet**, a munkavállalók védelmi normáinak naprakészé tétele, valamint a hagyományos és a munkával kapcsolatos új kockázatok kezelése érdekében.
- A szociális partnerekkel jelenleg folytatott konzultáció eredményétől függően 2022-ben jogalkotási javaslatokat terjeszt elő **a munkavállalók veszélyes vegyi anyagoknak, többek között azbesztnek való kitettsége további csökkentésére**³⁷.

A Bizottság szorgalmazza, hogy:

- a hatóságok és a szociális partnerek biztosítsák **a meglévő szabályok alkalmazását és végrehajtását.**

A munkavállalók mobilitása

A mobilitás az európai uniós projekt lelke. Az elmúlt években a Bizottság ambiciózus menetrendet javasolt a munkaerő méltányos mobilitására vonatkozóan. Ennek részét képezte az EURES reformja³⁸, a munkavállalók kiküldetésére vonatkozó szabályok felülvizsgálata³⁹, a társadalombiztosítási koordinációs szabályok felülvizsgálata⁴⁰, szakpolitikai útmutatás⁴¹ és új szociális szabályok a közúti közlekedésben dolgozó utazó munkavállalók számára (ideértve a járművezetők kiküldetését is)⁴², a be nem jelentett munka elleni küzdelem és az Európai Munkaügyi

³⁷ A szociális partnerekkel 2020. december 17-én (C(2020) 8944 final) indított konzultációt követően.

³⁸ [EURES portál](#)

³⁹ A 2018. június 28-i (EU) 2018/957 irányelv.

⁴⁰ COM(2016) 815 final, 2016. december 14.

⁴¹ COM(2020) 789, 2020. december 9.

⁴² [A 2020. július 15-i \(EU\) 2020/1054 rendelet](#)

Hatóság (ELA) létrehozása⁴³. A hangsúly most e szabályok teljes körű végrehajtásán és érvényre juttatásán van. A Bizottság az Európai Munkaügyi Hatósággal együtt támogatást fog nyújtani a nemzeti hatóságoknak és munkaügyi felügyelőségeknek, például kapacitásépítés, valamint a külföldi munkavállalással kapcsolatos jogokra és kötelezettségekre vonatkozó tájékoztatás révén.

A Covid19-világjárvány rávilágított számos utazó munkavállaló, köztük az idénymunkások bizonytalan munkakörülményeire. A belső piac megfelelő működéséhez kulcsfontosságú jogaik és munkakörülményeik védelme és javítása, egyidejűleg biztosítva a munkavállalói mobilitás zökkenőmentesen működését a vállalkozások és a közigazgatás esetében. A Bizottság hosszú távú cselekvési tervében meghatározta az egységes piaci szabályok jobb végrehajtását és érvényesítését célzó lépéseket, többek között a munkaerő mobilitásával összefüggésben⁴⁴. A Bizottság a Covid19-járvány kontextusában iránymutatásokat fogadott el a munkavállalók szabad mozgásáról⁴⁵ és az Unióban dolgozó idénymunkásokról⁴⁶. Utánkövetésként adatgyűjtés folyik a munkaerő-kölcsönzés keretében történő munkaerő igénybevételéről, különösen a határokon átnyúló munkavégzéssel összefüggésben. Ez alapot ad majd a Bizottság számára annak értékeléséhez, hogy szükség van-e uniós szintű jogalkotási vagy egyéb fellépésre, különösen a munkaerő-kölcsönzés keretében történő munkavégzésről szóló irányelv⁴⁷ esetleges felülvizsgálatára.

A Bizottság:

- Együttműködik az Európai Munkaügyi Hatósággal az uniós munkaerő-mobilitási szabályok megfelelő végrehajtása és érvényesítése, a nemzeti szintű tájékoztatási és munkaügyi ellenőrzési kapacitások kiépítése, valamint az utazó munkavállalók, köztük az idénymunkások védelme érdekében. **2024-ben a Bizottság értékelni fogja a Hatóság teljesítményét célkitűzéséhez és feladataihoz képest, és potenciálisan újraértékeli a Hatóság megbízatásának terjedelmét.**

A Bizottság szorgalmazza, hogy:

- az Európai Parlament és a Tanács zárja le **a társadalombiztosítási koordinációs szabályok felülvizsgálatáról** folyó tárgyalásokat.
- A hatóságok és a szociális partnerek működjenek együtt annak érdekében **a mobil munkavállalók jogainak védelme, ideértve az idénymunkásokat is.**

3.2 KÉSZSÉGEK ÉS EGYENLŐSÉG

Beruházás a készségekbe és az oktatásba annak érdekében, hogy mindenki számára új lehetőségek nyíljanak meg

⁴³ Az Európai Parlament és a Tanács 2019. június 20-i (EU) 2019/1149 rendelete.

⁴⁴ COM(2020) 94 final, 2020. március 3.

⁴⁵ 2020/C 102 I/03, 2020. március 30.

⁴⁶ C(2020) 4813 final, 2020. július 16.

⁴⁷ A 2008. november 19-i 2008/104/EK irányelv.

A képzett munkaerő az innovatív ötletek és termékek, valamint technológiai fejlődés által hajtott, virágzó zöld és digitális gazdaság motorja. Az oktatási és képzési rendszerek kulcsszerepet játszanak az egész életen át tartó tanulás, a foglalkoztathatóság és a társadalomban való részvétel alapjainak megteremtésében. Törekedni kell a tanulásba való beruházásra, mivel a tanulási veszteségek hosszú távon negatív következményekkel járnak a termelékenységre és a GDP-növekedésre nézve.

A zöld és a digitális átállás tovább növeli az oktatási és képzési rendszerekbe történő folyamatos beruházás szükségességét. Az alapfokú oktatás és képzés – beleértve a kisgyermekkorú nevelést és gondozást is – biztosítja az alapot a gyorsan változó társadalmakban szükséges alapvető és transzverzális készségek kialakításához; ezek képezik a továbbtanulás és készségfejlesztés alapját is. Az iskolák és a szakképzési központok modernizálása a siker fontos tényezője annak biztosításában, hogy a gyermekek, a fiatalok és a felnőttek egyaránt részt vehessenek modern oktatásban és képzésben. A környezeti fenntarthatóság előmozdítása már fiatal korban elkezdődik. A Bizottság tanácsi ajánlásra⁴⁸ fog javaslatot tenni a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák oktatásba és képzésbe történő integrálásának elősegítése érdekében. Ezen túlmenően a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében a zöld megállapodással kapcsolatos kiemelt kezdeményezések – mint például a „Megújulás”, a „Korszerűsítés” és a „Töltés” – támogatni fogják az új zöld készségek elsajátítását és a zöld technológiákhoz kapcsolódó új munkalehetőségek megnyitását.

Ezen túlmenően a 2021 és 2027 közötti időszakra szóló digitális oktatási cselekvési terv⁴⁹ – amelynek része a hamarosan elkészülő Európai Digitális Oktatási Platform – célja egy magas színvonalú digitális oktatási ökoszisztéma kialakításának támogatása Európában, valamint a digitális készségek és kompetenciák fejlesztése a mindenkit érintő digitális átalakulás kezelése érdekében. Ezek a célok még relevánsabbá váltak a Covid19-válság során, amikor a hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok jelentős akadályokkal szembesültek az online tanulás, valamint a továbbképzés és a továbbképzés terén.

A felsőoktatási intézmények, valamint a szakoktatás és -képzés (VET) biztosítja, hogy jelenlegi és jövőbeli munkaerő-állomány megfelelő készségekkel rendelkezzen, és hozzá tudjon járulni a helyreállításhoz. Az európai oktatási térség, a 2020. évi készségfejlesztési program⁵⁰, a digitális oktatási cselekvési terv és a fenntartható versenyképességet, társadalmi méltányosságot és rezilienciát célzó szakképzésről szóló tanácsi ajánlás⁵¹ támogatja a tagállamokat e kihívások kezelésében. Az Európai Kutatási Térség emellett alapvető fontosságú ahhoz, hogy Európa versenyképesé és fenntarthatóvá váljon, és az innováció révén lehetőségeket szabadítson fel⁵².

Annak a 2030-ra kitűzött készségcélnek az elérése érdekében, hogy a felnőttek 60 %-a vegyen részt minden évben a tanulásban, tartós állami és magánberuházásokra van szükség a munkaképes korúak számára a képzéshez való

⁴⁸ COM(2020) 625 final, 2020. szeptember 30.

⁴⁹ 2021 és 2027 közötti időszakra szóló digitális oktatási cselekvési terv.

⁵⁰ COM(2020) 274 final, 2020. július 1.

⁵¹ A 2020. november 24-i C 417/01 tanácsi ajánlás.

⁵² COM(2020) 628 final, 2020. szeptember 30.

hozzáférés megkönnyítése érdekében. A megerősített uniós finanszírozás soha nem látott lehetőségeket kínál: a 88 milliárd EUR költségvetéssel⁵³ rendelkező ESZA+⁵⁴ továbbra is fontos finanszírozási forrás marad a készségek, az oktatás és a képzés terén; a több mint 26 milliárd EUR célzott költségvetéssel⁵⁵ rendelkező Erasmus+⁵⁶ pedig hozzájárul majd a készségfejlesztéshez, valamint az oktatási és képzési rendszerekbe történő beruházásokhoz, ideértve az olyan projekteket is, mint az európai egyetemek és szakképzési kiválósági központok. A tagállamok profitálnak majd a képzési infrastruktúrát és felszereléseket támogató Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA), valamint a technikai támogatási eszközökből⁵⁷, a felnőttek továbbképzésére és átképzésére inkluzív stratégiák kialakítására, tanúsítási és érvényesítési rendszereket kidolgozására, valamint a szakképzési szolgáltatók körében a tanulási folytonosság és a mobilitás előmozdítására.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz – amint azt a Bizottság által javasolt „Átképzés és továbbképzés” kiemelt kezdeményezés, valamint az e cselekvési tervvel együtt előterjesztett, a foglalkoztatás hatékony aktív támogatásáról szóló bizottsági ajánlás (EASE) is szemlélteti – szintén elősegítheti a beruházásokat és a reformokat ezen a területen. Ösztönözni kell mind a nagy, mind a kis vállalatok új magánberuházásait. Az új készségfejlesztési program részeként a 2020 novemberében elindított készségfejlesztési paktum⁵⁸ a régiók, ágazatok és értékláncok közös szerepvállalási modellje, amely a munkavállalók képesítésének fejlesztése iránt elkötelezett vállalatok számára szól. Az oktatásba és képzésbe való beruházással foglalkozó szakértői csoport fogja támogatni a tagállamokat a hatékony és eredményes finanszírozás megtervezésében.

A szakpolitikák újragondolását is szükségessé teszi az egyének számára annak lehetővé tétele, hogy egész életükben és karrierjük során részt vehessenek a tanulásban. A 2020. évi készségfejlesztési programban foglaltaknak megfelelően az egyéni tanulási számlák formájában biztosított jogosultságok az európaiakat felhatalmazza életpályájuk irányítására, miközben felszabadítják a képzésben való részvételhez szükséges pénzügyi eszközöket. Jól megtervezett minőségi keretrendszerekkel, valamint pályaorientációval és a készségek validálásával együtt fontos szerepet tölthetnek be. Az olyan innovatív eszközök, mint a mikrotanúsítványok, megkönnyíthetik a rugalmas tanulási útvonalakat, és támogathatják a munkavállalókat a munkahelyükön vagy a szakmai átállás során. A szociális partnerek közötti kollektív szerződésekben a képzésre helyezett nagyobb hangsúly javíthatja a minőségi munkahelyi képzési lehetőségekhez való hozzáférést, többek között a tanulószerveződéses gyakorlati képzések esetében is.

Európa helyreállításához új tehetségek bevonása is szükséges. Európa népességének elöregedése és zsugorodása strukturális nyomást gyakorol a munkaerőpiacra, és

⁵³ 2018-as árákon.

⁵⁴ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_225

⁵⁵ 24,5 milliárd EUR folyó áron és további 1,7 milliárd EUR 2018-as árákon.

⁵⁶ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_20_2317

⁵⁷ A 2021. február 10-i (EU) 2021/240 rendelet.

⁵⁸ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1517&langId=en>

szakemberhiányt okoz különböző régiókban és ágazatokban. Az új menekültügyi és migrációs paktumban⁵⁹ foglaltaknak megfelelően a Bizottság célja annak biztosítása, hogy a legális migrációra vonatkozó uniós keret az európai társadalmak és gazdaságok javát szolgálja azáltal, hogy vonzóvá teszi a tehetségeket, és megkönnyíti az uniós szükségleteknek megfelelő készségekkel rendelkező munkavállalók befogadását és a harmadik országokból származó, már az Unióban tartózkodó munkavállalók EU-n belüli mobilitását. Az integrációról és a befogadásról szóló cselekvési terv előmozdítja többek között a migráns háttérrel rendelkező személyek foglalkoztatási lehetőségeit és készségeinek elismerését⁶⁰.

A Bizottság:

- 2021 negyedik negyedében javaslatot tesz a **felsőoktatás átalakítási menetrendjére** a felsőoktatási intézményekben rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázása érdekében a fenntartható, inkluzív, zöld és digitális átállást célzó helyreállítás érdekében.
- 2021 negyedik negyedében javaslatot tesz egy **egyéni tanulási számlákkal kapcsolatos kezdeményezésre** a képzéshez való hozzáférés akadályainak leküzdése és a felnőttek számára a pályamódosítások kezelése érdekében.
- 2021 negyedik negyedében javaslatot tesz a **mikrotanúsítványok európai megközelítésére** a rugalmas tanulási utak és a munkaerő-piaci átállás megkönnyítése érdekében.
- 2021 negyedik negyedében javaslatot tesz egy **készség- és tehetségcsomagra**, amely magában foglalja a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkezőkről szóló irányelv (2003/109/EK irányelv) felülvizsgálatát a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személyek valódi uniós jogállásának megteremtése érdekében, az összevont engedélyről szóló irányelv (2011/98 irányelv) felülvizsgálatát annak érdekében, hogy egyszerűsítse és egyértelművé tegye alkalmazási körét (beleértve az alacsony és közepes képzettségű munkavállalókra vonatkozó befogadási és tartózkodási feltételeket), valamint meghatározza a harmadik országbeli szakképzett munkavállalók uniós tehetségbázisa kialakításának lehetőségeit.

A Bizottság szorgalmazza, hogy:

- a **készségfejlesztési paktum** szellemében a régiók és vállalatok, köztük a kkv-k működjenek együtt az ipari ökoszisztémákon és értékláncokon belül, osszák meg egymással az információkat, dolgozzanak ki összehangolt készségfejlesztési információkat és személyre szabott továbbképzési megoldásokat.
- A tagállamok törekedjenek a **szakoktatásról és szakképzésről szóló tanácsi ajánlásban** meghatározott szakképzési politika és uniós szintű célkitűzések végrehajtására, és hajtsák végre a megfelelő intézkedéseket és beruházásokat.

⁵⁹ COM(2020) 609 final, 2020. szeptember 23.

⁶⁰ COM(2020) 758 final, 2020. november 24.

- A tagállamok dolgozzanak ki átfogó szakpolitikákat annak érdekében, hogy a vonatkozó tanácsi ajánlásokkal⁶¹ összhangban mindenki számára biztosítsák a **minőségi oktatáshoz való hozzáférést**, és nyújtsanak célzott támogatást a hátrányos helyzetű tanulók számára a válság negatív hatásainak ellensúlyozása érdekében.

Az egyenlőségközpontú Unió kiépítése

Társadalmunk és gazdaságunk sokszínűsége erősség. Az EU-ban tilos a nem, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékoságon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés. Az egyenlő bánásmód és a hozzáférés hatékony, megfelelően végrehajtott és naprakész jogi keretet igényel. A Bizottság jelenleg készíti a foglalkoztatási egyenlőségről szóló irányelv⁶² és a faji egyenlőségről szóló irányelv⁶³ alkalmazásáról szóló közös jelentést, hogy meghatározza mind az irányelvek végrehajtásának bevált módszereit, mind pedig a közeljövő főbb kihívásait, és előterjeszti a hiányosságok kezeléséhez esetlegesen szükséges jogszabályokat. A Bizottság ambiciózus stratégiákat is előterjesztett az egyenlőség Uniójára vonatkozóan, melyekkel szinergiákat hoznak létre annak érdekében, hogy mindenki egyenlő esélyeket kapjon⁶⁴.

A foglalkoztatás, a képzés, az oktatás, a szociális védelem, a lakhatás és az egészségügy terén tapasztalható sztereotípiák és megkülönböztetés elleni küzdelem határozott fellépést igényel nemzeti, regionális és helyi szinten, többek között a szociális partnerek, a nemzeti esélyegyenlőségi szervek, a vállalatok és a civil társadalom részéről. Ezeket olyan uniós alapokból lehet támogatni, mint az ESZA+, az ERFA, a Kreatív Európa és az Erasmus. A polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program 1,55 milliárd EUR teljes költségvetéssel fogja előmozdítani a nemek közötti egyenlőséget, az egyenlő bánásmódot és az egyenlő jogokat a demokratikusabb, sokszínűbb és nyitottabb társadalmak előmozdítása érdekében⁶⁵.

Különösen sürgős erőfeszítésekre van szükség a nemi alapú sztereotípiák és megkülönböztetés kezelése érdekében. Az elmúlt évtizedben elért eredmények ellenére a nők foglalkoztatási rátája és fizetési szintje még mindig elmarad a férfiakétól. A nők továbbra is jelentősen alulreprezentáltak döntéshozói pozíciókban, különösen a felső vezetői funkciókban és a vállalati igazgatóságokban. A 2020–2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia⁶⁶ végrehajtása során az EU folytatni fogja a nemi alapú erőszak elleni küzdelmet, a nemi sztereotípiák elleni küzdelmet, a nők döntéshozatalban való részvételének előmozdítását, valamint a nemek közötti munkaerő-piaci, bér- és nyugdíjkülönbség megszüntetését. A Bizottság továbbra is szorgalmazni fogja a nők vezetőtestületi tagságáról szóló irányelvre irányuló, 2012. évi

⁶¹ A 2018. május 22-i ST/9010/2018/INIT tanácsi ajánlás; A 2018. május 22-i ST/9009/2018/INIT tanácsi ajánlás; A 2019. május 22-i ST/9015/2019/INIT tanácsi ajánlás.

⁶² A Tanács 2000/78/EK irányelve (2000. november 27.).

⁶³ A Tanács 2000/43/EK irányelve (2000. június 29.).

⁶⁴ Az EU rasszizmus elleni cselekvési terve a 2020–2025-ös időszakra (COM(2020) 565 final), 2020. szeptember 18. A romák egyenlőségének, társadalmi befogadásának és részvételének előmozdítását célzó uniós stratégiai keretrendszer 2020–2030 (COM(2020) 620 final), 2020. október 7. Cselekvési terv az integrációról és a befogadásról (COM(2020) 758 final), 2020. november 24. Az LMBTIQ-személyek egyenlőségéről szóló stratégia (COM(2020) 698 final), 2020. november 12.

⁶⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/mex_20_2491

⁶⁶ COM(2020) 152 final, 2020. március 5.

javaslat elfogadását⁶⁷. E cselekvési terv mellett a Bizottság irányelvre tesz javaslatot a férfiak és nők egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért járó egyenlő díjazása elvének a fizetések átláthatóságára irányuló intézkedések és végrehajtási mechanizmusok révén történő megerősítése érdekében⁶⁸. A Bizottság fel fogja térképezni azokat a bevált módszereket is, amelyek a nyugdíjrendszerekben az ápolással-gondozással összefüggő karriermegszakításokra vonatkozó nyugdíjjogosultság biztosítására vonatkoznak, és elő fogja mozdítani a tagállamok, a szociális partnerek és a nyugdíjban érdekelt felek között a módszerek cseréjét.

A munka és a magánélet közötti egyensúlyra vonatkozó megfelelő politikák elősegítik a munka és a magánélet összeegyeztetését. Különösen a fizetett szabadság biztosítása járhat pozitív hatással a foglalkoztatási rátára, különösen a nők esetében, és hozzájárulhat a nemek közötti foglalkoztatási különbség csökkentéséhez. A szülői ellátások szintje és kialakítása, valamint a szabadság férfiak és nők közötti egyenlő megosztásának lehetősége szintén fontos ebben az összefüggésben. A munka és a magánélet közötti egyensúlyról szóló irányelvvel⁶⁹ összhangban az Unió továbbra is elő fogja mozdítani a gondozási és a munkahelyi feladatok egyenlő megosztását.

A megfizethető és magas színvonalú koragyermekkorai nevelés és gondozás, valamint a jó minőségű tartós ápolás-gondozás jelentős pozitív hatást gyakorol a szülők és különösen a nők foglalkoztatási helyzetére, és fontos meghatározó tényező a nemek közötti bér- és nyugdíjkülönbségben. Az Unió átlagban elérte azt a 2002-es barcelonai célt, hogy a 3 év alatti gyermekek 33 %-a részesüljön koragyermekkorai nevelésben és gondozásban (2019-ben az EU-27 szintjén ez 35,5 % volt), valamint azt a célt, hogy a 3 év-beiskolázási kor közötti gyermekek 90 %-a vegyen részt az említett nevelésben (2019-ben az EU-27 szintjén ez az arány 90 % volt). Továbbra is jelentős különbségek léteznek, mivel számos tagállam nem érte el ezt a szintet, különösen az alacsonyabb jövedelmű háztartásokból származó gyermekek vagy a legfiatalabb gyermekek csoportja esetében. A barcelonai célkitűzések felülvizsgálatának célja a tagállamok közötti felfelé irányuló konvergencia előmozdítása, és ezáltal a nők munkaerő-piaci részvételének javítása.

A fogyatékossgal élők jelentős akadályokkal szembesülnek az oktatás, a képzés, a foglalkoztatás, a szociális védelem, a lakhatás és az egészségügy terén. A 2010- 2020 közötti időszakra vonatkozó európai fogyatékossgügy stratégia⁷⁰ értékelése azt mutatja, hogy az EU jelentős mértékben hozzájárult a fogyatékossggal élő személyek számára a hozzáférés javításához és jogaik előmozdításához. Az előrehaladás azonban korlátozottabb vagy egyenetlenebb volt az olyan területeken, mint az egészségügy, a foglalkoztatás, az oktatás és a készségfejlesztés. Ezen értékelésre építve és az esélyegyenlőség további növelése érdekében a Bizottság ezzel a cselekvési tervvel együtt új stratégiát fogadott el a 2021 és 2030 közötti időszakra a fogyatékossggal élő személyek jogairól⁷¹, a fogyatékossggal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény célkitűzései mentén.

⁶⁷ COM(2012) 614 final, 2012. november 14.

⁶⁸ COM(2021) 93, 2021. március 4.

⁶⁹ A 2019. június 20-i (EU) 2019/1158 irányelv.

⁷⁰ SWD(2020) 289, 2020. november 20.

⁷¹ COM(2021) 101, 2021. március 3.

A Bizottság:

- 2021 első negyedében **közös jelentést tesz közzé a foglalkoztatási egyenlőségről szóló irányelv és a faji egyenlőségről szóló irányelv alkalmazásáról**, és 2022-ig előterjeszti a hiányosságok kezeléséhez, különösen az egyenlőséggel foglalkozó szervek szerepének megerősítéséhez szükséges jogszabályokat.
- 2022-ben betervezi a koragyermekkori nevelésre és gondozásra vonatkozó **barcelonai célok felülvizsgálatát**.
- 2021 negyedik negyedében javaslatot tesz **a nők elleni nemi alapú erőszak**, többek között a nemi alapú munkahelyi zaklatás **elleni küzdelemről szóló jogszabályra**.

A Bizottság szorgalmazza, hogy:

- a tagállamok mozdítsák elő és zárják le a Tanácsban az **egyenlő bánásmódról szóló horizontális irányelvre** irányuló bizottsági javaslatról folyó tárgyalásokat⁷².
- A tagállamok fogadják el és hajtsák végre **a romák egyenlőségéről, befogadásáról és részvételéről szóló tanácsi ajánlást**⁷³.
- A tagállamok 2022 augusztusáig ültessék át **a munka és a magánélet közötti egyensúlyról szóló irányelvet**.
- A tagállamok mozdítsák elő és zárják le a Tanácsban **a nők vezetőtestületi tagságáról szóló irányelvre** irányuló bizottsági javaslatról folyó tárgyalásokat.
- A tagállamok **a magas színvonalú koragyermekkori nevelésről és gondozásról szóló tanácsi ajánlással**⁷⁴ összhangban Európa-szerte biztosítsanak elérhető és megfizethető nevelést és gondozást valamennyi kisgyermek számára.
- A vállalatok vezessenek be mechanizmusokat a munkaerő-felvétel, a kiválasztás és az előléptetés terén alkalmazott **diszkriminatív gyakorlatok leküzdésére**, és mozdítsák elő a munkahelyi sokszínűséget.

3.3 SZOCIÁLIS VÉDELEM ÉS TÁRSADALMI BEFOGADÁS

Méltóságteljes élet

A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem európai életmódunk alapvető értéke. Bár az elmúlt évtizedben csökkent a szegénység szintje, az egyenlőtlenségek nem követték ugyanezt a tendenciát. A legkiszolgáltatottabbak relatív jövedelmi helyzete nem javult. A világjárvány súlyosbítja a meglévő egyenlőtlenségeket, jelezve a szociális védelem megfelelősége és lefedettsége terén lehetségesen fennálló hiányosságokat. **A szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés veszélyének kitett személyek számának legalább 15 millió fővel történő csökkentésére vonatkozó célkitűzés 2030-ig történő eléréséhez elengedhetetlen az élet minden szakaszában**

⁷² COM(2008)426 final, 2008. július 2.

⁷³ COM(2020) 621 final, 2020. július 7.

⁷⁴ A 2019. május 22-i 2019/C 189/02 tanácsi ajánlás.

felmerülő szükségletek, valamint a szegénység és a társadalmi kirekesztés kiváltó okainak kezeléséhez egy integrált megközelítés.

A hátrányos helyzet nemzedékek közötti ciklusának megtörése a gyermekekbe való befektetéssel kezdődik annak érdekében, hogy csökkentsék a rászoruló gyermekek és a jobb helyzetben lévő társaik közötti különbséget a kulcsfontosságú szolgáltatásokhoz való hozzáférés terén, elősegítsék az esélyegyenlőséget az EU-ban minden gyermek számára, és megakadályozzák, hogy a szegény családokban élő gyermekek a szegénység veszélyének kitett felnőtté váljanak. E célból célzott nemzeti intézkedésekre és beruházásokra van szükség a szegénység, az egyenlőtlenségek és a gyermekek társadalmi kirekesztésének kezelése érdekében. A Bizottság szakpolitikai iránymutatással – többek között a kapcsolódó országspecifikus ajánlásokkal – támogatja a tagállamokat a foglalkoztatási és szociálpolitikák megerősítése, a szociális szolgáltatásokba és a szociális infrastruktúrába való beruházás, valamint az uniós finanszírozás lehető legjobb felhasználása érdekében. Az európai oktatási térségen belül⁷⁵ az „Utak az iskolai sikerhez” elnevezésű új kezdeményezés hozzá fog járulni az iskolai eredmények és teljesítmény társadalmi, gazdasági és kulturális státusztól való szétválasztásához is.

A minimumjövedelem-rendszerek elengedhetetlenek annak biztosításához, hogy senki se maradjon le. Bár a minimumjövedelem-rendszerek valamennyi tagállamban működnek, a megfelelés, a lefedettség, az igénybevétel és a munkaerő-piaci aktivizálási intézkedések, valamint az áruk és szolgáltatások – többek között a szociális szolgáltatások – lehetővé tétele tekintetében jelentősen eltérnek egymástól. Sok esetben érdemes lenne korszerűsíteni a jogosultsági kritériumokat és az ellátások mértékét.

A megfizethető lakhatáshoz való hozzáférés számos tagállamban, régióban és városban egyre nagyobb aggodalomra ad okot. A hajléktalanság a legtöbb tagállamban növekszik. Bár a hajléktalanság felszámolására irányuló politikák csak testre szabott helyi vagy regionális megközelítéssel lehetnek sikeresek, számos érdekelt fél sürgette⁷⁶, hogy 2030-ig Európa-szerte kapjon lendületet a hajléktalanság felszámolása. Emellett az energiaszegénység közel 34 millió európai polgárt érint, akik nem engedhetik meg maguknak otthonuk fűtését, ami arra utal, hogy sok család nem fér hozzá megfizethető, minőségi lakhatáshoz. A zöld megállapodás a Felújítási Hullám Kezdeményezésén⁷⁷, a Bizottság energiaszegénységről⁷⁸ szóló ajánlásán, az energiahatékonysági irányelv jövőbeni felülvizsgálatán⁷⁹, valamint a helyi fellépés EU Energiaszegénységi Megfigyelőközpontja általi irányításán és erre útmutatás adásán⁸⁰ keresztül történő megvalósítása hozzájárul az energiaszegénység enyhítéséhez és a lakhatás minőségének javításához, különösen a közepes és alacsony jövedelmű háztartások esetében.

⁷⁵ COM(2020) 625 final, 2020. május 6.

⁷⁶ A 2020/2802 (RSP) EP-állásfoglalás, 2020. november 24., a hajléktalanság arányának kezeléséről az EU-ban.

⁷⁷ COM(2020) 662 final, 2020. szeptember 17.

⁷⁸ A Bizottság (EU) 2020/1563 rendelete, 2020. október 14.

⁷⁹ A 2012. október 25-i 2012/27/EU irányelv.

⁸⁰ <https://www.energypoverty.eu/>

A megfelelő minőségű alapvető szolgáltatásokhoz – például a vízhez, a szennyvízelvezetéshez, az egészségügyi ellátáshoz, az energiához, a közlekedéshez, a pénzügyi szolgáltatásokhoz és a digitális kommunikációhoz – **való tényleges hozzáférés** kulcsfontosságú a társadalmi és gazdasági befogadás biztosításához. Ezek a szolgáltatások a munkahelyteremtésnek is fontos forrásai lehetnek. A jövedelem, az életkor, a területi egyenlőtlenségek és az infrastruktúra hiánya azonban megnehezítheti a hozzáférést. A zöld, digitális és szociális infrastruktúrákba – többek között az uniós kohéziós politika révén – történő beruházások hozzájárulnak a térségi szegregáció megelőzéséhez és leküzdéséhez, valamint javítják a minőségi közszolgáltatásokhoz való hozzáférést. Az általános érdekű szolgáltatásokra vonatkozó ágazati uniós szakpolitikáknak és szabályozási kereteknek, amelyek magukban foglalják a fogyasztóvédelmi intézkedéseket, a közbeszerzési gyakorlatokat és a minimális szolgáltatásnyújtásra vonatkozó kötelezettségeket, továbbra is támogatniuk kell a tagállami beavatkozásokat, és hozzá kell járulniuk az alapvető árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés és azok hozzáférhetősége javításához. A Bizottság jelenleg elemzi az általános csoportmentességi rendelet⁸¹ és az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló útmutató felülvizsgálatának szükségességét.

A Bizottság:

- 2021 első negyedében javaslatot tesz egy **uniós gyermekjogi stratégiára és az európai gyermekgaranciát létrehozó tanácsi ajánlásra** annak biztosítása érdekében, hogy a szegénység és a társadalmi kirekesztés veszélyének kitétt gyermekek ténylegesen hozzáférjenek az olyan kulcsfontosságú szolgáltatásokhoz, mint az egészségügy és az oktatás.
- 2022-ben a tagállamok szakpolitikáinak hatékony támogatása és kiegészítése érdekében javaslatot tesz a **minimumjövedelemről szóló tanácsi ajánlásra**.
- 2021 második negyedében útjára indítja a **hajléktalanság elleni küzdelem európai platformját**, hogy támogassa a tagállamokat, a városokat és a szolgáltatókat a bevált módszerek megosztásában, valamint a hatékony és innovatív megközelítések azonosításában.
- 2021 második negyedében elindítja a „**megfizethető lakások**” kezdeményezést, amelynek keretében 100 körzetben indul kísérleti jellegű felújítási projekt.
- 2021 második negyedében beterjeszti **az innováció közbeszerzéséről és a társadalmilag felelős közbeszerzésről szóló iránymutatást**.
- 2022-ben **uniós jelentést** terjeszt be **az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférésről**.

A Bizottság szorgalmazza, hogy:

- a hatóságok biztosítsák a **szociális biztonsági hálók hatékonyságát és lefedettségét**, valamint a rászorulóknak **hozzáférést a támogató szolgáltatásokhoz**.

⁸¹ A 2014. június 17-i 651/2014/EU bizottsági rendelet.

- A nemzeti, regionális és helyi hatóságok fokozzák a **közbeszerzésekben a társadalmilag felelős kritériumok alkalmazását**, és mozdítsák elő azok alkalmazását, összhangban a Bizottság közelgő útmutatóival.

Az egészség előmozdítása és az ellátás biztosítása

Az egészségügyi és a tartós ápolási-gondozási rendszerekre jelentős nyomás nehezedett a világjárvány idején, ami tovább súlyosbította a már meglévő kihívásokat, mint például az egészségügyi ellátásban a növekvő várakozási időt, a strukturális munkaerőhiányt és a növekvő egészségügyi egyenlőtlenségeket. Reformokra és beruházásokra van szükség az egészségügyi rendszerek rezilienciájának és a jelenlegi és jövőbeli válságok kezelésére való képességének növelése, az egészségügyi alapellátás és a mentális egészség megerősítése, a minőségi egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés javítása, valamint az egészségügy terén fennálló társadalmi, területi és gazdasági egyenlőtlenségek csökkentése érdekében. A Bizottság az egészségügyi rendszerek megerősítése érdekében tényeken alapuló információk nyújtásával és a bevált módszerek megosztásával támogatja a tagállamokat ezen erőfeszítésekben.

Az európai egészségügyi unióról szóló bizottsági közlemény⁸² az uniós egészségügyi rendszerek rezilienciájával, hozzáférhetőségével és hatékonyságával foglalkozik. Az intézkedések javítani fogják a tagállamok azon képességét, hogy közösen felkészüljenek és reagáljanak a jövőbeli egészségügyi válságokra, valamint biztosítják, hogy az egészségügyi felszerelések rendelkezésre álljanak, megfizethetők és innovatívak legyenek. A Bizottság intézkedéseket fog hozni az európai gyógyszerstratégia⁸³ és az európai rákellenes terv⁸⁴ végrehajtására is. Az új statisztikai és nyomon követési eszközök segíthetnek az egészség terén mutatkozó egyenlőtlenségek jobb feltérképezésében is, kiemelve a betegek szempontjait, a legkiszolgáltatottabbak egészségügyi ellátáshoz való hozzáférése javításának céljával.

A tartós ápolás-gondozás rezilienciája is próbatételen megy át. A gondozási szolgáltatások iránti kereslet várhatóan növekedni fog az elöregedő társadalomban, miközben számos tagállamban komoly aggodalomra ad okot a gondozásra vonatkozó minőségi normák hiánya és a minőségi szolgáltatásokhoz való hozzáférés hiányosságai, a vidéki területeket is beleértve. A Bizottság és a szociális védelemmel foglalkozó bizottság 2021 tavaszán közzéteendő közös jelentése feltérképezi, hogy a nemzeti rendszerek miként reagálnak ezekre a kihívásokra, és rámutat azokra a területekre, amelyeken további munkára van szükség ahhoz, hogy Unió-szerte egyenlő hozzáférés legyen biztosított a minőségi és megfizethető tartós ápolás-gondozáshoz. Az időskorról szóló zöld könyv⁸⁵ konzultációt indított annak érdekében, hogy meghatározza azokat a területeket, amelyeken az uniós fellépés a legnagyobb hozzáadott értéket teremtheti. A tartós ápolás-gondozást célzó reformok és beruházások lehetőséget kínálnak a

⁸² COM(2020) 724 final, 2020. november 11.

⁸³ COM(2020) 761 final, 2020. november 25.

⁸⁴ COM(2021) 44 final, 2021. február 3.

⁸⁵ COM(2021) 50 final, 2021. január 27.

nemzedékek közötti szolidaritás fokozására, a munkahelyteremtésre, a biztonságosabb munka- és életkörülményekre, valamint a minőségi szolgáltatások jobb kínálatára.

A Bizottság:

- 2022-ben javaslatot tesz a **tartós ápolás-gondozásra vonatkozó kezdeményezésre**, amely meghatározza a fenntartható tartós ápolás-gondozás fejlesztésének irányítására irányuló azon szakpolitikai reformok keretét, amelyek jobb hozzáférést biztosítanak a rászorulóknak számára a minőségi szolgáltatásokhoz.
- Új eszközökre tesz javaslatot **az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés akadályainak és hiányosságainak jobb mérésére** (2021–2022).
- 2021 negyedik negyedévében javaslatot tesz az **európai egészségügyi adattérre**, amelynek célja az egészségügyi adatokhoz való hozzáférés előmozdítása az egészségügyi ellátás, a kutatás és a szakpolitikai döntéshozatal javítása érdekében, valamint az egészségügyi ellátás biztosítását szolgáló digitális szolgáltatások fejlesztésének, telepítésének és alkalmazásának előmozdítása.

A Bizottság szorgalmazza, hogy:

- a tagállamoknak végezzenek beruházást az **egészségügyi és ellátási munkaerőbe**, javítva munkakörülményeiket és a képzéshez való hozzáférésüket
- a tagállamok fokozzák **egészségügyi rendszereik digitalizálását** és kezeljék az **egészség terén mutatkozó egyenlőtlenségeket**.

A szociális védelem hozzáigazítása az új világ kihívásaihoz

A világjárvány idején **számos tagállam kiterjesztette a szociális védelmet** a korábban le nem fedett csoportokra. Ezek a rendkívüli intézkedések gondolatébresztőként szolgálhatnak olyan strukturális reformokhoz, amelyek javítják a munkanélküliek, az atipikus munkavállalók és az önfoglalkoztatók védelmét, és biztosítják fenntartható finanszírozásukat, összhangban a szociális védelemhez való hozzáféréssel szóló 2019. évi tanácsi ajánlással⁸⁶.

A szociális védelem finanszírozásának, és különösen a generációk közötti és a generációkon belüli szolidaritást lehetővé tevő finanszírozási modelleknek a továbbgondolása szükséges a szociális védelemhez való egyenlő és fenntartható hozzáférés biztosítása érdekében a lefedett csoportok és kockázatok tekintetében, figyelembe véve egyidejűleg, hogy a munkaképes korú népesség csökkenése miatt csökkenhetnek a társadalombiztosítási járulékok és a munkát terhelő adók.

A nemzeti határokon átnyúló szociális védelem a jól működő belső piac előfeltétele. A munkaerő-mobilitás meglévő és digitalizáció által elősegített új formái – a határokon átnyúló általános távmunkától kezdve az EU-n belül távmunkában dolgozó digitális nomádokig – az utazó munkavállalók és a közigazgatási szervek közötti zökkenőmentes interakciót igényelnek, egyidejűleg csökkentve a hibák és a csalás veszélyét. Az

⁸⁶ A 2019. november 8-i 2019/C 387/01 tanácsi ajánlás.

innovatív megoldások, különösen a digitális megoldások megkönnyíthetik a polgárok fizikai és virtuális mobilitását, támogathatják a szociális biztonsági jogok hordozhatóságát és a társadalombiztosítási fedezet közigazgatási szervek általi, határokon átnyúló ellenőrzését, valamint kezelhetik a személyek szociális biztonsági koordináció céljából történő azonosításával kapcsolatos kihívásokat.

A Bizottság:

- **magas szintű szakértői csoportot** hoz létre a jóléti állam jövőjének, finanszírozásának és a munka változó világával való összeköttetéseknek a tanulmányozása, valamint 2022 végéig egy jelentés előterjesztése céljából.
- 2021-ben kísérleti projektet indít egy olyan digitális megoldás 2023-ig történő elindítására, amely megkönnyíti a mobil polgárok és a nemzeti hatóságok közötti interakciót, és javítja a szociális biztonsági jogok határokon átnyúló hordozhatóságát (**európai társadalombiztosítási útlevele**), a megbízható és biztonságos európai e-személyazonosító kezdeményezésre építve (2021 második negyedéve).

A Bizottság szorgalmazza, hogy:

- a tagállamok – a **szociális védelemhez való hozzáférésről szóló tanácsi ajánlással** összhangban – bővítsék tovább a szociális védelemhez való hozzáférést, és 2021. május 15-ig nyújtsák be nemzeti intézkedéseiket meghatározó terveiket.

4. EGYESÍTÜK ERŐINKET A CÉLOK ELÉRÉSE ÉRDEKÉBEN

A szociális jogok európai pillérének megvalósítása az uniós intézmények, a nemzeti, regionális és helyi hatóságok, a szociális partnerek és a civil társadalom közös politikai kötelezettségvállalása és felelőssége, amelyek mindegyikének hatáskörével összhangban megvan a maga szerepe. Az EU minden rendelkezésre álló eszközzel támogatni fogja ezt az erőfeszítést, ezek a következők: pénzügyi támogatás több uniós alap révén a méltányos helyreállításba, valamint a zöld és digitális kettős átállásba történő beruházásokhoz; az összes szereplő szerepvállalásának előmozdítása; iránymutatás és koordináció biztosítása a nemzeti gazdaság- és szociálpolitikák tekintetében az európai szemeszter keretében; az uniós jog érvényre juttatása; valamint globális vezető szerepének kiaknázása. **A Bizottság arra ösztönzi az összes érintett szereplőt, hogy a lehető legjobban használják ki a rendelkezésre álló eszközöket a szociális pillér végrehajtásának felgyorsítása érdekében.**

A szociális beruházások uniós alapokon keresztül történő megnyitása

A tagállamoknak a szociális jogok európai pillérével összhangban teljes mértékben ki kell használniuk a reformok és a beruházások támogatására rendelkezésre álló, példa nélkül álló uniós forrásokat. Az EU 2021–2027-es időszakra szóló hosszú távú költségvetése a NextGenerationEU helyreállítási eszközzel együtt az uniós költségvetésből valaha finanszírozott legnagyobb ösztönző csomag. Összesen

1,8 billió EUR segíti Európát a Covid19-válságból való kilábalásban, és zöldebbé, digitálisabbá és társadalmilag igazságosabbá válásban.

A NextGenerationEU keretében működő új kulcsfontosságú pénzügyi eszköz a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, 672,5 milliárd EUR költségvetéssel. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek egyedülálló lehetőséget kínálnak olyan beruházások és reformok betervezésére és finanszírozására, amelyek támogatják a szociális és a munkahelyekre összpontosító helyreállítást, miközben kiterjednek a zöld és digitális átállásra, és végrehajtják az európai szemeszter keretében tett releváns országspecifikus ajánlásokat⁸⁷. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hat pillérével összhangban a tagállamoknak részletesen magyarázatot kell majd adniuk arra, hogy nemzeti terveik miként erősítik a növekedési potenciált, a munkahelyteremtést, valamint a gazdasági, társadalmi és intézményi rezilienciát, többek között a gyermek- és ifjúságpolitikák előmozdítása révén; miként járulnak hozzá a nemek közötti egyenlőség és az általános esélyegyenlőség előmozdításához; valamint miként enyhítik a válság gazdasági és társadalmi hatásait, hozzájárulva a szociális jogok európai pillérének végrehajtásához, ezáltal erősítve az Unión belüli gazdasági, társadalmi és területi kohéziót és konvergenciát.

A 88 milliárd EUR összegű ESZA+ továbbra is az EU fő eszköze lesz a szociális pillér végrehajtásának támogatására és a javasolt három kiemelt uniós cél elérésére. A szociális pillér elveinek végrehajtása és az európai szemeszter keretében elfogadott országspecifikus ajánlásokban meghatározott kihívások adják majd az alapot a tagállamok számára ESZA+ operatív programjaik elkészítéséhez. Ezzel az új eszközzel:

- az ESZA+ források legalább 25 %-át nemzeti szinten a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemre kell fordítani, amelyből a gyermekszegénység által leginkább érintett tagállamoknak legalább 5 %-ot kell befektetniük a gyermekszegénység elleni küzdelembe. Az összes többi tagállamnak ugyanúgy megfelelő összegeket kell elkülönítenie a küszöbön álló gyermekgarancia végrehajtására. Emellett valamennyi tagállam ESZA+ részesedésének legalább 3 %-át az anyagi nélkülözés elleni küzdelemre kell fordítania.
- az ifjúsági munkanélküliség kezelése érdekében a tagállamoknak legalább 12,5 %-ot kell fordítaniuk a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő (NEET) fiatalokra, amennyiben az ebbe a csoportba tartozó relatív arány meghaladja az uniós átlagot, míg az összes többi tagállamnak megfelelő összeget kell elkülönítenie a megerősített ifjúsági garancia végrehajtására.
- a tagállamoknak megfelelő összeget kell elkülöníteniük a szociális partnerek és a civil társadalmi szervezetek kapacitásépítésére; Az ESZA+ források 0,25 %-át akkor kell programozni, ha a tagállamoknak ezen a területen országspecifikus ajánlást fogalmazznak meg.

⁸⁷ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility_en#documents

A pillér végrehajtásához más alapok is rendelkezésre állnak. Az **ERFA** a foglalkoztatás, az oktatás és képzés, valamint a szociális szolgáltatások infrastruktúráját és felszerelését finanszírozza. A **Méltányos Átállást Támogató Alap** támogatni fogja a klímavédelmi átállás következtében nagyobb társadalmi-gazdasági kihívásokkal szembesülő régiók készségfejlesztését. A **brexit miatti kiigazításokra képzett tartalék** segít ellensúlyozni az Egyesült Királyság EU-ból való kilépésének kedvezőtlen gazdasági és társadalmi következményeit. A **REACT-EU** 2021-ben és 2022-ben 47,5 milliárd EUR összegű kiegészítő finanszírozást biztosít a világjárványra adott első szükséghelyzeti válságreakció és a gazdaság hosszú távú helyreállítása közötti szakadék áthidalására. Az **Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap** továbbra is támogatni fogja a szerkezetátalakítás következtében munkahelyek megszűnésével szembesülő munkavállalókat.

Az **Erasmus+** a gyors fellendülés és a jövőbeli növekedés érdekében mozgósítja az oktatási, képzési, ifjúsági és sportágazatot, és egyaránt előmozdítja a zöld és a digitális készségeket. A **technikai támogatási eszköz** javítani fogja a kormányok és a közigazgatási szervek azon igazgatási kapacitását, hogy reformokat hajtsanak végre a foglalkoztatásra, a készségekre és a társadalmi befogadásra vonatkozó 2030-as három kiemelt cél mindegyike tekintetében. Az **InvestEU** célzott beruházási kereten keresztül fogja ösztönözni a szociális célokhoz hozzájáruló magánberuházásokat. Fenntarthatósági vizsgálata biztosítani fogja a javasolt beruházások társadalmi hatását, és támogatni fogja a szociális gazdaságba és innovációba, a szociális infrastruktúrába és a készségekbe történő beruházásokat. A szociális gazdasággal kapcsolatos projektek láthatósága további intézkedések, például egyedi jelölési rendszer révén tovább növelhető. A **Horizont Európa** a történelem legnagyobb és legambiciózusabb kutatási és innovációs programja, amelynek teljes költségvetése 94 milliárd EUR. A program célja új technológiák, innovatív gazdasági és társadalmi átalakítások kifejlesztése, valamint kísérő vagy támogató szakpolitikák és beruházások kidolgozása, többek között a társadalmi és gazdasági reziliencia és a fenntarthatóság megerősítése érdekében. A 2021 és 2027 közötti időszakra szóló, 5,1 milliárd EUR költségvetéssel rendelkező új, „**az EU az egészségügyért**” program támogatni fogja az ellenállóképes egészségügyi rendszerek kiépítését az EU-ban, hogy jobban felkészítsen minket a jövőre. A **Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap** támogatni fogja a migránsok integrációját és befogadását.

A pénzügyi források elosztásának tervezése során a tagállamoknak nagyobb mértékben kellene használniuk az elosztási hatásvizsgálatokat annak érdekében, hogy jobban figyelembe vegyék a reformoknak és a beruházásoknak a különböző csoportok jövedelmére gyakorolt hatását, és növeljék a költségvetések és szakpolitikák társadalmi hatásának átláthatóságát. Ezt a nemzeti hatóságok általánosan érvényesíthetik, és kiegészíthetik az államháztartás minőségének javítását, az átláthatóbb és méltányosabb adózást, valamint a társadalmilag fenntartható beruházásokat és finanszírozást ösztönző bizottsági intézkedéseket.

Az állami források mellett a fenntartható finanszírozás fejlesztése is kulcsfontosságú szerepet tölt be a fenntartható célkitűzések eléréséhez szükséges

magánforrások mozgósításában. Az Unió mozgósítja a magánberuházásokat a klímasemleges, erőforrás-hatékony és körforgásos Unióra való átállás érdekében. Jó példa erre a SURE-hitelek finanszírozására szolgáló első uniós szociális kötvények sikeres kibocsátása. A magán- és társadalmi szempontból fenntartható beruházásoknak szintén kulcsszerepet kell vállalniuk a méltányos és igazságos helyreállításban. Az uniós taxonómia lehetséges kiterjesztése megbízható és közös nyelvezetet biztosítana a vállalkozások és a befektetők számára a társadalmi szempontból fenntartható tevékenységek azonosítása és a szociális pénzüi piacok átláthatóságának növelése érdekében. Az említett kiterjesztés hatókörét és potenciálját tanulmányozni és értékelni fogják. A vállalatok szociális kérdésekkel kapcsolatos jobb nyilvános beszámolója várhatóan megkönnyíti a befektetések pozitív társadalmi kimenetelű gazdasági tevékenységek felé áramlását. A jobb vállalati beszámolás arra is szolgál, hogy a vállalatok elszámoltathatóbbak legyenek a társadalmi és egyéb fenntarthatósági hatások tekintetében.

A Bizottság:

- 2021 végéig elfogad egy **felhatalmazáson alapuló jogi aktust a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében a szociális kiadásokra vonatkozó jelentéstételi módszertan meghatározásához.**
- 2022-ben **útmutatást terjeszt elő** a költségvetés tervezésében és a reformok tervezésében **az elosztási hatásvizsgálatok előzetes tagállami alkalmazásának fokozására.**
- **A fenntartható finanszírozásra vonatkozó megújított stratégia** (2021 közepe) részeként feltérképezi a szociális magánbefektetések ösztönzése érdekében lehetséges intézkedéseket. 2021 végéig jelentést tesz közzé **az uniós taxonómiai rendelet⁸⁸ más fenntarthatósági – többek között szociális – célkitűzésekre való esetleges kiterjesztéséről.**
- 2021 második negyedében javaslatot tesz **a nem pénzügyi információk közzétételéről szóló irányelv⁸⁹ felülvizsgálatára**, beleértve a szociális kérdésekről szóló vállalati beszámolás szigorúbb követelményeit.

A Bizottság szorgalmazza, hogy:

- a tagállamok éljenek az uniós finanszírozási lehetőségekkel, nevezetesen a **nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek** és azok **ESZA+ és ERFA operatív programjai** révén, a szociális pillér nemzeti megvalósításának támogatásához.
- A tagállamok éljenek a **Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz** által kínált, soha nem látott lehetőséggel a vonatkozó országspecifikus ajánlások végrehajtásához.
- A nemzeti és regionális hatóságok költségvetési és szélesebb körű politikai folyamataik részeként végezzenek **előzetes elosztási hatásvizsgálatokat.**
- A tagállamok támogassák az **átlátható szociális befektetési piacok fejlesztését.**

⁸⁸ A 2020. június 18-i (EU) 2020/852 rendelet.

⁸⁹ A 2014. október 22-i 2014/95/EU irányelv.

Az összes szereplő erejének mozgósítása

A pillér iránti elkötelezettség biztosításához elengedhetetlen a nemzeti, regionális és helyi hatóságok, a szociális partnerek és a civil társadalom bevonása. E tekintetben **alapvető fontosságú a koherens és átfogó nemzeti szintű koordináció, amely változást hozhat az összes érintett nemzeti szereplő erőfeszítéseinek mozgósításában.** A Bizottság továbbra is szervez uniós szintű rendezvényeket az elért eredmények számbavétele és az uniós szintű fellépésekre vonatkozó törekvések meghatározása céljából. Valamennyi érintett szereplőnek kommunikációs és szerepvállalási tevékenységeket kell szerveznie annak érdekében, hogy felhívja a figyelmet a pillérre és előmozdítsa a szociális jogokat Európában, valamint hogy párbeszédet folytasson a polgárokkal és mindazokkal, akik közvetlenül a pillér elveinek végrehajtásán dolgoznak.

Fontos, hogy erősíteni kell a nemzeti és uniós szintű szociális párbeszédet is. A szociális partnereknek fontos szerep jut a világjárvány hatásainak enyhítésében, a helyreállítás fenntartásában és a munkaerőpiac jövőbeli változásainak kezelésében. Fokozott erőfeszítésekre van szükség a kollektív tárgyalások hatókörének támogatásához, valamint annak megakadályozásához, hogy csökkenjen a szociális partnerek tagsága és szervezeti sűrűsége. Az e cselekvési terv előkészítése során folytatott konzultáció során a szociális partnerek Európa minden részéről hangsúlyozták, hogy támogatni kell a nemzeti szintű szociális párbeszédet, többek között a vonatkozó szakpolitikákba és kapacitásaikba való bevonásuk megerősítése, valamint az új ágazatok, a fiatalok és a platformokon keresztül dolgozók elérésének javítása révén.

A Bizottság:

- A tudatosság és a pillér iránti közös elkötelezettség **biztosítása érdekében előmozdítja** a kommunikációs tevékenységeket és az **összes érintett szereplő bevonásával zajló folyamatot.**
- A szociális partnerekkel 2021-ben folytatott konzultációt⁹⁰ követően 2022-ben **kezdemenyezést terjeszt elő az uniós és nemzeti szintű szociális párbeszéd támogatására.** A kezdeményezés magában foglal egy új díjat a szociális párbeszéd innovatív módszereiért; tájékoztató és látogatási program a szociális partnerek fiatal jövőbeli vezetői számára; az ágazati szociális párbeszéd felülvizsgálata uniós szinten; valamint a szociális partnerek közötti uniós szintű megállapodásokat támogató új keret létrehozása.

A Bizottság szorgalmazza, hogy:

- a nemzeti hatóságok, a szociális partnerek, a civil társadalom és más érintett szereplők szervezzenek **kommunikációs és szerepvállalási tevékenységeket** a bevált módszerek Európa-szerte történő összegyűjtése és cseréje révén.

⁹⁰ Lásd még Andrea Nahles, a munkaügyi és szociális jogok biztosának különleges tanácsadója jelentését: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=9916&furtherNews=yes&preview=cHJldkVtcGxQb3J0YWwhMjAxMjAyMTVwcmV2aWV3>

- A tagállamok szervezzenek **koordinációs mechanizmust annak biztosítása érdekében, hogy valamennyi érdekelt fél nemzeti szinten** részt vegyen a pillér végrehajtásában.
- A tagállamok ösztönözzék és teremtsék meg a **kollektív tárgyalások és a szociális párbeszéd működésének és hatékonyságának** javításához szükséges feltételeket.
- A hatóságok **erősítsék tovább a szociális párbeszédet** és konzultáljanak a szociális partnerekkel a vonatkozó szakpolitikák és jogszabályok kidolgozása során.
- **Az európai szociális partnerek további uniós szintű megállapodások megtárgyalása révén járuljanak hozzá az európai munkaerőpiacok sikeres átalakításához.**

A koordináció és a nyomon követés megerősítése

A tagállamoknak a lehető legjobban ki kell használniuk az európai szemesztert mint releváns, jól bevált keretet a gazdasági, foglalkoztatási és szociális reformok és beruházások összehangolásához, középpontba helyezve az embereket és jóllétüket. 2018 óta a pillér elvei az európai szemeszter teljes ciklusában érvényesülnek. A tagállamok nemzeti reformprogramjaikban kell beszámolniuk a pillér végrehajtásáról. Az országspecifikus ajánlások – amelyek az éves fenntartható növekedési stratégiában meghatározott négy dimenzión, azaz a környezeti fenntarthatóságon, a termelékenységen, a méltányosságon és a makrogazdasági stabilitáson alapulnak – nyújtanak továbbra is iránymutatást a pillér elveinek nemzeti szintű végrehajtásához, többek között a vonatkozó uniós finanszírozás révén. A fent említetteknek megfelelően az EU kiemelt céljai hozzá fognak járulni a foglalkoztatás, a készségek és a szociális területen a nemzeti és regionális szakpolitikák és reformok irányításához. Az elkövetkező években az európai szemeszter lehetővé fogja tenni a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtásának koordinált nyomon követését is.

Az európai szemeszterben használt kulcsfontosságú nyomonkövetési eszközként a Bizottság javasolja a szociális eredménytáblának a pillér szélesebb körű lefedése érdekében történő felülvizsgálatát. A kiemelt célok mellett a meglévő mutatók integrálása és aktualizálása hozzá fog járulni a pillér alapelveinek megvalósítása terén elért eredmények átfogóbb nyomon követéséhez, valamint az e cselekvési tervben javasolt szakpolitikai intézkedések végrehajtásának nyomon követéséhez. A szociális eredménytábla naprakésszé tételére irányuló javaslatot – amely az ENSZ fenntartható fejlődési céljaihoz is kapcsolódik – e cselekvési terv 2. melléklete tartalmazza (az elemzést alátámasztó adatokat a kísérő szolgálati munkadokumentum ismerteti). A bővítési országokban az aktualizált szociális eredménytáblát fogják használni a gazdasági reformprogram (ERP) folyamata során a pillér végrehajtása terén elért előrehaladás nyomon követésére, az adatok rendelkezésre állásának függvényében.

A közös foglalkoztatási jelentés a pillér vonatkozó elveire fog összpontosítani, és a felülvizsgált szociális eredménytáblára támaszkodva alaposabban elemzi az uniós és nemzeti szintű végrehajtásukat. A tagállamokat fel fogják kérni, hogy nemzeti reformprogramjaikban rendszeresen számoljanak be a végrehajtásról és a hiányosságok megszüntetését célzó szakpolitikai kezdeményezésekről.

Végül az integrált európai szociális statisztikákról szóló, nemrégiben elfogadott rendelet⁹¹, valamint a szegénységre és egyenlőtlenségre vonatkozó korai becslések nyomán a **szociális statisztikák időszerűsége** is javulni fog. A Bizottság továbbra is arra ösztönzi a tagállamokat, hogy az EU rasszizmus elleni cselekvési tervével összhangban javítsák a faji vagy etnikai hovatartozás szerinti bontásban szereplő adatok gyűjtését. A Bizottság a többi uniós intézménnyel együttműködve tovább **javítja és fejleszti az emberek jólétének mérésére és nyomon követésére szolgáló megbízható és nemzetközileg összehasonlítható mutatókat** az Unióban, figyelembe véve az országspecifikus összefüggéseket és az egyéb érintett nemzetközi szereplők által végzett munkát.

A Bizottság:

- továbbra is az **európai szemeszteren** keresztül irányítsa a nemzeti reformokat és beruházásokat, többek között a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtása során, a szociális pillér elvei végrehajtásának előmozdítása érdekében.
- 2021-ben állapodjon meg a tagállamokkal a **szociális eredménytábla felülvizsgált változatáról**, hogy az megfelelőbben tükrözze az e cselekvési tervben meghatározott szakpolitikai prioritásokat és intézkedéseket.
- **Bővítse ki a közös foglalkoztatási jelentés hatókörét és tegye mélyrehatóbbá annak elemzését**, és szervezzon célzott rendezvényeket a pillér végrehajtása terén elért eredmények bemutatására.

Az EU szociális vívmányainak végrehajtása, alkalmazása és érvényesítése

Az EU szociális szabálykönyve minőségének mércéje annak végrehajtása. Az e cselekvési terv támogatása céljából tartott konzultáció válaszadói közül sokan hangsúlyozták a hatályos uniós munkajog és szociális jog jobb végrehajtásának, alkalmazásának és érvényre juttatásának fontosságát. A tagállamokkal folytatott szorosabb és rendszeresebb párbeszéd megkönnyítheti az uniós jogi eszközök időben történő átültetését, javíthatja végrehajtásuk minőségét, és elejét veheti a későbbiekben a kötelezettségszegési eljárások igénybevételeének. Ezzel párhuzamosan a Bizottság célja, hogy fokozza a fellépést, ha a tagállamok nem teljesítik az uniós jog szerinti kötelezettségeiket.

A Bizottság:

- fokozza a tagállamokkal folytatott együttműködést az uniós munkajog és szociális jog területén, különös tekintettel az átültetésre és a végrehajtásra, valamint a bevált gyakorlatok megosztására.

A Bizottság szorgalmazza, hogy:

⁹¹ A 2019. október 10-i (EU) 2019/1700 rendelete.

- a tagállamok támogassák és erősítsék a **munkaügyi felügyelőségek kapacitásépítését** az uniós vívmányok végrehajtásának nyomon követésére irányuló tevékenységeik során.

Az Unió felelős globális vezető szerepe

A pillér segít megerősíteni az EU felelősségteljes globális vezető szerepét azáltal, hogy iránymutatást nyújt az EU nemzetközi fellépéseihez szociális területen. A Bizottság azon munkálkodik, hogy világszerte olyan egyenlő versenyfeltételeket teremtsen, amelyekben a versenyelőny nem a legkiszolgáltatottabbak kárára keletkezik. Egyrészt az EU a nemzetközi normákon alapuló olyan multilaterális rendszerben működik, amelyhez az EU és/vagy tagállamai csatlakoznak. Másrészt a pillér a külső partnerekkel – többek között a szomszédsági és a bővítési partnerekkel – fenntartott kétoldalú kapcsolataink iránymutató eszköze, amely meghatározza azokat a magas szintű szociális normákat, amelyeket az Unió képvisel.

A Nyugat-Balkánnal a szociális jogok európai pillére végrehajtásának elősegítésére⁹² folytatott párbeszéd megerősítése és a tagállamok és Nyugat-Balkán közötti szociális különbségek felszámolása érdekében a tagjelölt országok és a potenciális tagjelöltek adott esetben bevonásra kerülnek a vonatkozó akciókba, platformokba, munkacsoportokba és ülésekre. Az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III) megemelt finanszírozást biztosít a humántőke fejlesztésére, valamint egy kiemelt kezdeményezést az ifjúsági garanciarendszerek végrehajtására, a régióban a NEET-fiatalok magas részarányának kezelése érdekében⁹³.

Az EU világszerte továbbra is elő fogja mozdítani a tisztességes munkát és a társadalmi befogadást azáltal, hogy együttműködik a partnerországokkal, különösen a Nemzetközi Munkaügyi Szervezeten (ILO), valamint annak kereskedelmi és fejlesztési politikáin, a fenntartható közbeszerzésen és finanszírozáson, valamint a vállalatok átláthatóságán és a fenntartható vállalatirányításon keresztül. Az „Emberi jogok és tisztességes munka a globális ellátási láncokban”⁹⁴ című tanácsi következtetésekből megfogalmazott felhívással összhangban a Bizottság foglalkozni fog a világjárvánnyal, az éghajlatváltozással, az új technológiákkal és az ENSZ 2030-ig tartó időszakokra vonatkozó menetrendjére⁹⁵ válaszul adott nemzetközi fellépés szociális dimenziójával. Az Unió a G7 és a G20 fórum tagjaként elősegíti a fenntartható és inkluzív gazdasági fellendülést, amely minden országban minden ember számára előnyös lenne.

A Bizottság:

- 2021 második negyedében **közleményt fogad el a tisztességes munka világáról**, amely átfogó áttekintést nyújt a vonatkozó uniós eszköztárról, és felvázolja a nemzetközi fellépés szociális dimenziójának előmozdítására irányuló uniós stratégia tervezetét.

⁹² COM(2020)14 final, 2020. január 14.

⁹³ COM(2020)641 final, 2020. október 6.

⁹⁴ A 2020. december 1-jei 13512/20 tanácsi következtetés.

⁹⁵ COM(2006) 249 final, 2006. május 25.

- 2021 második negyedévében kezdeményezést fogad el a **fenntartható vállalatirányítással** kapcsolatban.

A Bizottság szorgalmazza, hogy:

- a tagállamok világszerte mozdítsák elő a **nemzetközi munkaügyi normákat, a tisztességes munkát és a társadalmi befogadást**, és a szociális partnerek és a civil társadalom szoros bevonásával munkálkodjanak az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrendjének és fenntartható fejlődési céljainak megvalósításán.
- A bővítési országoknak folytatniuk kell az uniós szociális normákhoz és szakpolitikákhoz való hozzáigazodást, különösen a **gazdasági és reformprogramon keresztül**, az EU-ba vezető konvergencia útján.

5. TEENDŐK

Ez a cselekvési terv uniós szintű intézkedéseket javasol a szociális jogok európai pillérének további végrehajtására annak érdekében, hogy erősebb szociális Európát építsenek ki a méltányos átállás és helyreállítás érdekében. Ahhoz, hogy az uniós polgárok teljes mértékben élvezhessék a pillér jogait és elveit, többnyire nemzeti, regionális és helyi szintű fellépésre van szükség. A Bizottság felhívja a tagállamokat, a szociális partnereket és más érintett szereplőket, például a regionális és helyi hatóságokat, valamint a civil társadalmi szervezeteket, hogy a pillérben tükröződő magas szintű szociális normákat helyezték a Covid19-világjárványból való kilábalást elősegítő beruházásaik és reformjaik középpontjába. Közös célunk a beruházás az európaiak jelenlegi és jövőbeli generációiba, lehetővé téve a boldogulást számukra és Európa egésze számára, a társadalmi innováció és sokféleség révén, a változás és a nehézségek dacára.

A Tanács portugál elnöksége által **2021. május 7–8-án Portóban megrendezésre kerülő szociális csúcstalálkozó** lehetőséget nyújt majd arra, hogy a legmagasabb politikai szinten megerősítsük az arra irányuló elkötelezettséget és törekvést, hogy az emberek kerüljenek előtérbe Európa fellendülésében és azon túl is.

E cselekvési terv végrehajtásának támogatása érdekében a Bizottság felkéri az európai intézményeket, a nemzeti parlamenteket, a szociális partnereket és a civil társadalmat, hogy szervezzenek rendszeres közös politikai vitákat annak érdekében, hogy számba vegyék az erős szociális Európa 2030-ig történő megvalósítása terén elért eredményeket.

A Bizottság **2025-ben fogja felülvizsgálni a cselekvési tervet**. A felülvizsgálat fogja megalapozni a 2030-as uniós célok elérését szolgáló, további uniós szintű intézkedéseket.